

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer izveniši nedelje in praznike ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za Nemčijo celo leto 28 K. Za vse druge dežele in Ameriko celo leto 30 K. — Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne petit-vrste po 14 h, če se oznanila tiska enkrat, po 12 h, če se tiska dvakrat in po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafovih ulicah št. 5. — Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravištvu telefon št. 85.

Razvije jugoslovanskega vprašanja.

»Finanzielles Tagblatt« št. 231. dne 9. t. m. priobčuje tale aktualni članek o jugoslovanskem vprašanju: Raztegnitev suverenitete habsburške rodovine na Bosno in Hercegovino ne tvori zaključka velikega zgodovinskega razvoja, nego samo korak naprej na poti, ki vodi ali k brezkončnim homatijam in končno k razpadu naše monarhije, ali pa k ojačenju te države kot velesile na stoletja.

Izid te akcije je odvisen zgolj od tega, ako bo cesar Fran Josip vztrajal v smeri, ki jo je zavzela njegova politika z volilno reformo v Avstriji, ter se, kakor njegov veliki prednik Rudolf, opiral na narod ali pa končno vendarle kapituliral pred grožnjami in mahinacijami madžarskega plemstva.

Ako bo vztrajal in novi in doslej tako blesteče uspehe imajoči politiki, da bo potisnil v stran vse one, ki se postavljajo med prestol in ljudstvo, ako bo sam vzel v roke vaje vlade in ako bo zatrl vse srednjeveške težnje prejšnjih plemskih klik po gospodarstvu, potem bo aneksija Bosne končni kamen neomajnega državnega ustroja.

Naše narodne meje proti jugoslovani bodo s tem zatvorjene in odstranjena vsaka možnost, da bi se s strani poskusilo povzročiti »likvidacijo« naša monarhije.

Stremljenja v zastarelih nazorih temelječega plemstva, ki merijo na to, da bi se zagotovila nadvlada enega naroda nad drugimi narodi ali enega sloja tega naroda nad ljudskimi masami, so za širše narodne sloje brez vsakega smisla.

In za to ne bo žrtvoval madžarski narod, ako bo enkrat s am prišel do besede, niti enega svojih sinov, niti enega vinarja svojega premoženja fantomu »nadvlade« nad Hrvaško ali Slavonijo, kakor tudi mi v Avstriji ne mislimo na to, da bi Hrvatom ali Slovincem metali polena pod noge, ako se hočejo pod istim vladarjem kakor mi, pod enakimi temeljnimi zakoni, v enotnem gospodarskem območju in v enotni obvezi v obrambo države združiti s svojimi sorodniki, ne da bi se s tem odpovedali svoje pripadnosti k skupni monarhiji.

Nasprotno!

Takšno reorganizacijo naše monarhije bi mi Avstriji po pretežni večini smatrali kot jamstvo miru na

zunaj, kot poročstvo gospodarskega napredka, miru in reda na znotraj.

Ako je aneksija Bosne začetek akcije, katere smoter je ojačiti naše stališče ob morju z ustanovitvijo mogočne jugoslovanske države pod habsburškim žezlom, potem lahko tudi napram Italiji pokopljemo svoje bojno kopje, zakaj Italija nima v tem slučaju od kakšnega napada na Avstrijo pričakovati ničesar drugega, kakor kvečjemu, da pridobi par vasi.

Adrija ne more v tem slučaju nikdar in nikoli postati italijansko morje.

Ako pa pridobe sedaj, ko se je Bosna priklopila državi, nadvlado one smešne aspiracije madžarske vladajoče klike, ki strene za tem, da se Bosna pretvori v madžarsko pokrajino, da se bosanski begi stope z madžarskim plemstvom in da se s pomočjo teh begov poskusi raznaroditi »rajo«, potem bodo ne samo v »veliki Ogrski«, marveč tudi na Avstrijskem izbruhnili narodni boji, v katerih se bo naravno med vsemi Slovani razširila ideja, da so njihove narodne svetline varne samo — izven meja avstro-ogrsko monarhije. — Tako piše »Finanzielles Tagblatt«, ki izhaja na Dunaju, torej list, ki se mu gotovo ne da očitati, da konspirira z Jugoslavi in z jugoslovansko idejo!

Nemško uradovanje s šolskimi vodstvi.

Pravica in enakost za vse, tudi na šolskem polju. Da postopa vlada s slovenskim šolstvom od najnižje do najvišje stopnje po mačehovski, je širni javnosti znano. Pa ne samo to. Višja šolska oblastva izdajajo vse odredbe in odloke za popolnoma slovenske šole v nemškem jeziku. Vsi okrajni šolski sveti, deželni šolski svet, ne imenujemo ne, korespondirajo s šolskimi vodstvi le nemški. Na vse slovenske vloge se dobi le nemški odgovor.

Če se ne motimo, dela v tem izjemo edino ljubljanski mestni kot c. kr. okrajni šolski svet. Kar pa velja za Ljubljano, to mora tudi veljati za vse druge c. kr. okrajne šolske svete, ne izvzeti c. kr. deželni šolski svet. S slovenskimi in vsemi utrakvističnimi šolami — teh je tako malo na Kranjskem — bodi vse uradovanje v uradnem jeziku, to je pa jezik, v katerem se na šolah poučuje, in ta je slovenski.

Pridejo odloki, katerih je težko razumeti, posebno izraze, katerih se

nikdar ne sliši, ali je pa celo nemško besedilo za naše slovenske razmere neprikladno, da je težko razumeti smisel.

Pa, če tudi bi tega ne bilo, pravica to zahteva. In kdo pa naj štiti pravico, če ne uradi?

Proč tedaj z nemškim uradovanjem s slovenskimi šolami. Zastopniki v okrajnih, kakor v deželnem šolskem svetu, zahtevajte kategorično, brez vsakega pardona, to pravično reformo v uradovanju v šolskih zastopih. Svoj čas je dr. Šusteršič, ko je vstopil v deželni šolski svet, zahteval slovenskega vabila k sejam. Več kakor eno vabilo sedem osebam, je pa gotovo uradovanje s šolskimi vodstvi, katerih je več sto.

Gospodje, tu je nekaj, kar se ne sme prezreti. Tu pokažite svojo odločnost in radikalnost. Vas naj ne moti nobeno strankarstvo, saj smo v tem edini. In kdor to doseže, naše priznanje, bodi potem dr. Lampe, dr. Šusteršič ali pa dr. Tavčar.

In to tudi nazadnje ni nič novega, saj je slovensko uradovanje popolnoma upeljano v slovenskem delu Goriške in Istre.

In še drugo, realno stran je treba upoštevati. Koliko nemških uradnikov, slovensčine nezmožnih, postopa vsled tega, ali kozle strelja pri naših glavarstvih in deželnih vladah. Z upeljavo slovenskega uradovanja z vsemi podrejenimi korporacijami, se bo nemške uradnike, slovensčine nezmožne spodrinilo. Odprla se bodo pa na ta način vrata našim domačim ljudem.

Bodimo v vsem dosledni, in zahtevajmo povsod pravice. Dosti je že zatiranja in preziranja!

Iz Prage.

(Velikanska manifestacija češkega dijaštva za drugo češko univerzo v Brnu. — »Manifestacija« buršev za nošenje barv).

Kar je bil razpuščen češki deželni zbor, vlada v Pragi vedno veliki razburjenje, katero so povzročili nemški dijakci z bumli na »Prikopih«. Češko občinstvo je že dolgo časa gledalo z nekim zaničevanjem na te uboge mladeniče, ki drugega ne umejo, kakor izzivati ter jih pustiti popolnoma na miru, ter se ni oziralo na njihova izzivanja; toda poslednji čas pa, ko so nemški poslanci uganjali takšne nesramnosti v deželnem zboru, prešlo je tudi občinstvu potrpljenje, ter se ni več pustilo izzivati od takih ljudi tudi na

ulici. Prišlo je do žalostnih dogodkov pred nekoliko dnevi v praških ulicah, katere so izzvali burši s svojim arogantnim nastopanjem. Toda tem ljudem se ni bilo to zadosti, ampak zahtevali so celo od vlade, da skrbi zato, da se bodo smeli mirno vršiti bumli na »Prikopih« ter napovedali takoj za prihodnjo nedeljo velik bumli, katerega se je imelo udeležiti tudi več sto buršev iz Nemčije, Dunaja, Graeca in Inomosta. Toda kako so se zmotili. Zadnja nedelja je ravno dokazala, da je Praga res češka, res samo slovansko mesto. Hotelo so izzivati mirno češko ljudstvo, hoteli so, da bi tekla češka kri, toda dosegli so ravno nasprotno. — Ravno ob istem času, ko so nemški dijakci demonstrirali za dovolitev bumlov v slovanski Pragi, manifestovalo je pa češko dijaštvo za drugo češko univerzo v Brnu. Kakšen razloček! Na kov pred nekoliko dnevi v praških na drugi strani krasna, častna manifestacija za središče kulture — za univerzo. Več kakor 4000 čeških dijakov — častno zastopani so bili tudi Slovenci in Hrvati — je mirno, tiho manifestovalo po Pragi za univerzo, bila je krasna, častna manifestacija za češki narod. Brez krčanja, brez pretepa se je vse izvršilo, in ravno to je zopet pokazalo, kako daleč nadkriljuje češko dijaštvo nemške izzivače, kateri »manifestujejo« pač samo za — bumli. Popolnoma opravičeno je tu vzkliknil češki profesor: »Proti nam se ne more bojevati, le kdor je z nami, pride naprej.« Med tem so pa bili nemški dijakci, ki so hoteli na vsak način uprizoriti bumli, od policije pri tem »kulturnem« delu ovirani in ker jim policija le ni hotela dovoliti, napadli so jo s palicami in ranili mnogo policajev, ki so pa takoj nato napadli buršake z golimi sablami ter jih več ranili. Tako se je torej končala njihova »manifestacija« za — bumli. Češko dijaštvo je pa pokazalo zopet vladi, kakšen razloček je med njimi in nemškim dijaštvom, katero je pa pri vladi vedno bolj protežirano ter njen »Herzinkerl«. Nemška izzivanja se nadaljujejo in vlada hoče celo razglasiti izjemno stanje.

Deželni zbori.

Gradec, 27. oktobra. Štajerski deželni zbor je danes razpravljal o predlogih za podporo vsled suše in drugih ujm prizadetim prebivalcem. Take predloge so stavili glede svojih volilnih okrajev tudi poslanci dr. Jurtela, dr. Ploj, Robič in Roškar. Predlogi so se

izročili deželnemu odboru, ki ima za razdelitev v ta namen na razpolago 25.000 K. — Uradnikom zdravilišča Rogaska Slatina se zvišajo plače v sorazmerju z deželnimi uradniki. Okrajnim živinozdravnikom se določa letna plača na 1200 K in štiri petletnice, in sicer prvi dve po 200, drugi dve po 400 K. Obenem se sistemizira služba deželnega višjega živinozdravnika s sedežem v Gradcu v 9. činovnem razredu. Istotako so se uredile plače oskrbnikom deželnih hiralnic in oskrbnikom ter kancelistom javnih bolnišnic. Oskrbniki dobe plače 10., kancelisti pa plače 11. činovnega razreda. O vseh teh stvarih je poročal poslanec dr. Ploj. Poslanci dr. Hrašovec, dr. Hrašovec, Roškar in Robič pa kmetijski pouk v ljudskih šolah. Poslanec Roš je v svojem predlogu izrekel željo, naj se v Trbovljah ustanovi meščanska šola s slovenskim učnim jezikom, a z nemščino kot obveznim predmetom.

Celovec, 27. oktobra. Poslanec baron Sterneck je poročal v imenu gospodarskega odseka, naj se deželnemu odboru naroči, da izposluje pri vojni upravi ustanovitve kmetijskih tečajev pri vojaki. Poslanec Grafenauer je izrekel željo, naj bi častniki poučevali vojake tudi osnovne ljudskošolske predmete, za kar triletna službena doba popolnoma zadostuje. To je tembolj potrebno, ker je med vojaškimi novinci na Koroškem do 40% analfabetov.

Volitve v nižjeavstrijski deželni zbor.

Dunaj, 27. oktobra. Včeraj so se izvršile za nižjeavstrijski deželni zbor volitve po novem volilnem redu, in sicer iz splošne kurije in iz kmečkih občin. V splošni kuriji so dobili krščanski socialisti 43, socialni demokratje pa 5 mandatov. Izmed 10 mandatov kmečkih občin so jih dobili 9 krščanski socialisti, 1 pa socialni demokratje. Med izvoljenimi sta tudi minister dr. Gessmann in župan dr. Lueger.

Ko se je razglasil izid v 20. dunajskem okraju, priredili so socialni demokratje viharne demonstracije. Proti policiji so metali rakete, ki so pokale kakor puške. Orili so kliče: »Proč z Luegerjevo zaničrno vlado! Razbijmo tramvaje!« Množice so nasledele s kamni in opeko tramvajske vozove. Ranjenih je bilo mnogo sprevednikov in vozečega se občin-

LISTEK.

Strašno maščevanje.

I.

Že vsa leta, kar mu je vzel njegov srčni prijatelj, Martin Pogačar, ljubico in prijateljico mladih let ter se z njo oženil, je nosil moj junak, Matija Pogačnik, silno jezo do njega v svojem srcu. In po pravici. Prelepa Ančka, sladkih ust in gladkih lic, milih pogledov in plavih oči, ko stanjevi las in vitka čez pas, je bila dolgo ljubljena in iskreno zaželeni, najdražji ideal mojega gospoda Matije. In baš v tistem trenutku, ko je benil in sklenil, svojega srca kraljico, peljati v svoj dom in ji s cvetjem postlati posteljo in jo s petjem zazlati v zlate sanje, je prišel njegov prijatelj, zavrtnik, Martin Pogačar. Brez cimbal in rogov je bila stvar naslednja:

Gospod Matija Pogačnik je potegnil in osnažil svojo hišo ter rekel v svojem srcu:

»Oženil se bom. Na vsem svetu, na vsej prostrani, široki in globoki zemlji pa ni lepšega dekleta kakor je moja Ančka. Sklicaj bom svate, in ti dni bomo ženitovali, da se bodo boste naplesali.«

Tako je dejal in se napravil k svojemu prijatelju in zavidniku Martinu Pogačarju. Razložil mu je vse od prve do zadnje črke; med drugim je govoril takole:

»Ti sprevidiš, kako stoji vsa stvar. Zelo rada se imava z Ančko; mogoče je sicer, da je moja ljubezen do nje večja kakor pa njena do mene. No, to je nazadnje brez pomena, da jo le zasnujem in zakonsko poljubim. Zgodilo se je res že, da sem namisto poljuba od nje prejel prav gorečo in cvetočo focko, ampak to se pozabi, in kaj se vse ne pripeti na svetu! Že v svetem pismu so dajali mesto kruha kamenje, mesto ribe kačo in mestu jajca škorpiona, kaj čuda, da mi je Ančka poslala mesto rož kopriv za moj god. Hodila je pač v samostan v šolo, in tam so morda take šege. Ljubezen med nama je — kakor si gotovo sprevidel — namreč med menoj in Ančko velika, in mislim, da jo bo dovolj za sto let, če prav nič ne prilivava, in zato jo bom vzel. Sklenil sem, in ti naročam: »Ti greš zame k njej v svate. Greš in ji poročiš: Vaš ljubi in zvesti vernik in oboževatelj Matija Pogačnik stoji tam za plotom in težko čaka na vaš odgovor. Sporoča vam tole: Očedil in pospravil je svojo hišo, da je vredna sprejeti vas v bivanje. Ljubi vas iz vsega srca in iz vse duše in iz vseh moči, spoštuje vas po resnici in pra-

vici, vpraša vas pa takole: »Ali ga marate, ljuba Ančka, za moža? Za svojega kralja in sužnja? Pozdravlja vojega kralja in sužnja? Pozdravlja vas čez gorice in planice in vam podaja levico in desnico.«

Tako sta se zmenila prijatelja; oblubila sta si zvestobo in se ločila. Martin Pogačar je šel k Ančki. Matija Pogačnik pa je ostal za plotom, da poizve žalostno ali veselo vest od svoje srčno ljubljene device.

Ali — kakor sem že rekel — Martin Pogačar je bil zavraten in zaviden prijatelj. Prišel je k Ančki, do njenega doma, potrkal je na polkence in zaslislal srebrn glasek:

»Kdo pa je? Če prihajaš v svate, so peroti tvoje zlate, če pa nosiš črno ptico, beži, beži za gorico!«

Gospod Martin Pogačar se je zadržal, ker Ančkin glas je zvenel kot šmarne petice. Odgovoril je: »Samo srečo imam zate in prihajam k tebi v svate.« Nato pa je Ančka pogledala skozi okno in se je zasmejala. Zopet se je silno začudil gospod Martin, ker Ančka je bila neznansko lepa in ni vedel, da bi bil kdaj lepšo videl. Saj niti knežinja Janeza Cesarja ni bila lepša, o kraljičnah pa niti govora ni. Taka je bila, kot bi rožice dihala, taka je bila, kot bi zarjavo večerjala. Bila je zares neznansko lepa.

Gospod Martin Pogačar se je ves zmedel, in pri priči se je zaljubil

vanjo. Tako se je zaljubil, da so mu začela usesa rdeti in goreti. Globoko se je poklonil, do tal se je poklonil pred smehljajočo se devico Ančko in ji začel govoriti.

Začel ji je govoriti zapeljive besede, na mestu je izdal predobrega in prezaupljivega prijatelja, Matija Pogačnika, in gotovo je, da bi zvesti zaljubljenec nevtogoma skoprnel od bridkosti, ako bi čul zavratno govorico zavidnega prijatelja.

Takole pa je govoril Martin Pogačar sladko se smehljajoči Ančki:

»O, preskrkana devica, mojega srca kraljica!« Pri tem je prelepa deklica sramežljivo povesila oči. »Prišel sem te vprašat, preljubo in premično golobičko, ali bi hotela mene, Martina Pogačarja, vzeti za moža. Ljubim te od trave zelene do glave maslene, snubim te za svojo grofico in cesarico.« Zopet se je poklonil in čakal odgovora, ali Ančka je pohitela k njemu in ga povzdignila k sebi.

»Zares, Martin Pogačar, oblubila sem se sicer že Matiji Pogačniku, ali to je bilo tedaj, ko me je mama okregala, sedaj pa ljubim tebe, ki nimaš tako dolgega nosu kakor Matija in ne tako hudih oči; imaš pa rdeča lica in črno brado. Tebe vzamem za moža.«

Dejala in sklenila je Ančka, in tako je ostalo. Martin se je vrnil do-

mov po drugem potu in ni obvestil o vsem prijatelja Matije, ki je do večera koprnel za plotom in zlagal pesmice.

Martin se je z Ančko oženil in je povabil na svatbo celo Boštjana Hudajužno, samo Matije pa ni povabil. Zato se je ta zakel in mu zaprisegel strašno maščevanje. Kaku pa se je to zgodilo in steklo, izve blagohotni bralec iz naslednjega poglavja. Povem pa že naprej, da se zgode zelo čudne reči.

II.

Od tistih kratov so pretekli meseci in leta, in mnogo se je spremenilo na svetu. Mlado je pognojlo starino v grob, vse lepe šege so izmrle, mestu vina so začeli piti ljudje vodo, in lepa dekleta so jemala bogate starce za možje. Kaj čuda, če se potemtakem Matija Pogačnik ni oženil.

In zraven tega je prisegel večno devišvo, sovraštvo vsem kraljičnam in groficičnam, zaklel je strašno maščevanje Martinu Pogačarju in zaoblubil se je, da bo trdno in zvesto držal na Noetov evangelij. — Večno zvestobo je torej oblubil zlati vinski kapljici; vsak večer ga je spravil pod streho šest bokalov.

Vkljub vsemu ni pozabil, kaj je dolžan zavidnemu prijatelju, Martinu, ki ga je sicer povabil vsako leto najmanj enkrat za krstnega botra.

stva. Poškodovanih je 9 voz, da so jih morali vzeti iz prometa. Razbitih je 27 šip.

Iz avstrijske delegacije.

Budimpešta, 27. oktobra. V plenarni seji se je danes razpravljalo o proračunu ministrstva zunanjih del. Za poročevalcem Bacquehemom je začel takoj govoriti delegat dr. Šusteršič, in sicer najprej slovensko. Govornik je odobral aneksijo Bosne in Hercegovine ter odločno zanikal trditve, da bi se bila s tem kršila berlinska pogodba. Tudi napram Srbiji in Črni gori se z aneksijo ni mogla kršiti pogodba, ker nikoli sklenjena ni bila. Potem se je govornik dotaknil jugoslovanskega vprašanja ter izjavil, da želi rešitev tega vprašanja z monarhijo in dinastijo, ker bi tako rešitev zagotovila Jugoslovanom lepšo in sijajnejšo bodočnost. Bodočnost monarhije je obenem bodočnost jugoslovanskih balkanskih narodov. Morda pride enkrat čas, ko ne bodo le Bolgari, temveč tudi nam še bližje sorodni Srbi uvideli, da je najboljšje jamstvo za svobodni razvoj jugoslovanskih narodov na balkanskem polotoku balkanska federacija pod vodstvom avstrijske monarhije. Svoj govor je dr. Šusteršič zaključil: Monarhija zasluži prostor na soncu, gre ji predvsem prostor na soncu jugoslovanstva, in ta prostor bo tudi zavzela. — Delegat Kiofač je izjavil, da se je Avstrija zadnje dni posebno predala Berlinu v roke, kar mora napolniti Slovane z bojaznijo. Aneksija Bosne in Hercegovine je enostranski, nasilni čin, ki je tudi v nasprotju z narodno-pravnimi določbami. Razburjenje v Srbiji in Črni gori si je treba razlagati tako, da vidijo v aneksiji prvi korak za nadaljno raztezanje »Svabov« na Balkanu. Aneksiji ne more pritruditi, dokler se ni izreklo zanjo prebivalstvo Bosne in Hercegovine. — Delegat Biankini je izjavil, da Hrvatje želijo, naj bi osmanska oblast na Balkanu enkrat za vselej prenehala. Obžaloval je, da se je Avstrija odpovedala sandžaku Novi pazar. Pametneje bi bilo, pomiriti Srbijo s tem, da bi se ji bil zagotovil srbski del Sandžaka. Hrvška ima neovrgljivo pravico do Bosne, zahtevajo Ogrski so brez podlage. Sedaj je najlepša prilika, da se reši jugoslovansko vprašanje z združenjem slovenskih dežel na podlagi hrvškega državnega prava. — Nato je začel govoriti minister baron Aehrenthal, ki se je v drugem delu svojega govora bavil s perečimi političnimi vprašanji. Najvažnejše vprašanje je sedaj glede evropske konference. Avstrija načeloma ni proti konferenci, temveč jo celo želi, da se odpravi sedanja napetost. Avstrija tudi ne vztraja na stališču, da bi se Bosna morala izločiti iz programa, toda pristopila ne bo, da bi se v izvršenem dejstvu, namreč o naši suvereniteti nad Bosno, razpravljalo na konferenci. Kar se tiče kompenzacij, je Avstrija že sama dala take Turčiji s tem, da se je odpovedala vsem svojim pravicam v Sandžaku. O kakih drugi teritorialni kompenzaciji kateri drugi državi pa še govora ne more biti.

Izjemno stanje v Pragi.

Praga, 27. oktobra. Včeraj in danes so bile na Prikopih zopet velike demonstracije proti nemškemu buršem. Nemški dijaki so se namreč izvijajoče sprehajali v velikih gručah s pruskimi čepicami. Čehi so odločno zahtevali, naj burši odločno izživajo.

Matija seveda je bil značilen in ni maral slišati vabljenih besed. Zgodilo pa se je neke jeseni baš okoli svetega Martina, ko krstijo vince, da sta se po sreči ali nesreči sešla nekdanja prijatelja Martin Pogačar in Matija Pogačnik. Na žalost moram povedati — sicer sem dolgo tajil — da je postal iz zavrnjenega in goljufanega ljubimca, Matije Pogačarja, zadnji čas popolen pijanec in literat, kar bodi v poučljiv zgled in opomin vsem, ki so na potu, da to postanejo. Res, potepal bi se in potikal po lepih ljubljanskih gostilnah od »Angela« do »Črne Medvede«, od »Belega Kranjca« do »Port Arturja«, samo to mu je bilo mar. Popival je in se prepetal ter objemal Pipco in Pepco, zjutraj pa se je vzbudil na ljubljanskem polju; škranjčki so mu zvržoleli veselo in prelepo jutranjico nad pijano glavo, zarja je tekla in se prelivala iz zlatega jutranjega morja, in mak je gori zraven njega.

Takšen je torej postal Matija Pogačnik; Bogu bodi potoženo! Dobrim ljudem je bil v spoddiko in bogaboječim devicam v pohujšanje, zakaj ta zlomek je znal pisati takšne pesmi, da so kar poščegetale okrog srea.

Sešla sta se torej nekdanja prijatelja, in Martin Pogačar je govoril: »Kaj se ti mara, dragi Matija, prost si kot ptič pod solncem, in danes ali jutri boš slaven, in v ustih

ne čepice. Ako bi se bilo to zgodilo, nastal bi bil takoj mir. Vladni organi pa niso tega storili, temu so rajši poklicali par stotni vojakov v obrambo nemških izizivavcev. Ker je pri nesramnem izizivanju dobilo nekaj buršev bunke, so vojaki zasedli čez noč vsa javna nemška poslopja. Vlada je naročila z dežele 700 orožnikov ter obenem zagrozila, da izreče nad mestom izjemno stanje, ako se danes ponoči demonstracije ponove.

Homatije na Balkanu.

Izjava angleške vlade.

London, 27. oktobra. Vlada je razposlala časopisom, izjavo, v kateri se zanika vest, da bi se bila pogajanja med Avstrijo in Turčijo prekinila vsled vplivov Anglije. Angleška vlada temveč želi, da bi se dosseglo med imenovanimi državama direktno sporazumljenje.

Turške zahteve.

Berolin, 27. oktobra. Dobro poučeni časopisi poročajo, da zahteva turška vlada, naj prevzame Bolgarija za Vzhodno Rumelijo 202 milijonov, Avstro-Ogrska pa za Bosno 405 milijonov kron njenega državnega dolga.

Turčija se oborožuje.

Sofija, 27. oktobra. Turčija nadaljuje z mobilizacijo. V Evropi in Anatoliji ima dosedaj mobiliziranih že 300.000 vojakov. Turčija se namreč na Evropo prav nič ne zanese ter bo rajši stopila pred konferenco s pripravljeno armado za hrbtno.

Bojkot in demonstracije proti Avstriji na Srbskem.

Belgrad, 27. oktobra. Bojkot se je začel širiti tudi po deželi. Dijavske organizacije so prevzele nalogo, da se njeni člani razidejo po celi deželi agitirajo za bojkot proti Avstriji. Včeraj so bile v gledališču velikanske demonstracije proti Avstriji. Igrala se je protiaustrijska tragedija iz dobe Karla VI. Občinstvo je klicalo: »Proč z Avstrijo! Vojno Avstriji!«

Protibojkot napram Turčiji.

Dunaj, 27. oktobra. Avstrijski industriji, ki so vsled bojkota na Turškem posebno hudo prizadeti, nameravajo proglasiti bojkot turškemu izvozu. Izvoz iz Turčije ima vrednost 45 milijonov na leto. Glavni izvozni predmeti so tobak, preproge, olje, južno sadje, kože in volna.

Srbske agitacije v Sandžaku.

Sarajevo, 27. oktobra. V Plevlju so se pojavili srbski agitatorji, ki raznašajo vest, da so vselele sklenile plevelski okraj priklopiti kraljevini Srbiji. Srbi iz Sandžaka gredo trumoma v Srbijo, da se uvrstijo med ustaške čete.

Podržavljenje policije v Bosni.

Sarajevo, 27. oktobra. V Banjaluki in Dolnji Tuzli so mestno policijo podržavili.

Odkup Krete.

Carigrad, 27. oktobra. Grška je ponudila Turčiji za Kreto 5 milijonov frankov odkupnine.

Bodoči bosanski sabor.

Sarajevo, 27. oktobra. Bodoči bosanski saborski deželni zbor bo baje štel 80 članov, in sicer 52 izvoljenih in 28 virilistov. Pravoslavni dobe 22 voljenih poslancev in 4 viriliste, (metropolitni) mohamedani 18 izvoljenih in 7 virilistov (6 mufijev in Reis-el-ulema), nadalje 4 zastopnike najvišjih obdačencev in 6 županov, tedaj skupno 35 poslancev.

vseh bo tvoje ime. Jaz pa, preteto, sem vtaknil glavo v zakonski jarem, in zdaj sem sluga tiste Ančke, ki je bila včasih tvoja, in ki mi je zdaj le v preglavico. Jutri je moj god, pa denarja ni, da bi se malo pokratkočasil, doma imamo šest odprtih ključnikov, in prostosti ni, doma je moja, tvoja nekdanja Ančka. Res je bila lepa, pa zdaj bi dal vso njeno lepoto za eno veselo noč.

Bridko je tožil Martin, a Matija ni imel usmiljenja ž njim. Na tihem je bil vesel njegovih nadlog in je rekel:

»Vseeno grem s teboj; videl bom, če se ti ne dá pomagati.«

Kako sladke, ali hinavske so bile Matijeve besede! »Martin, varuj se.« Oddahnil se je Matija in mislil: »Moja ura je prišla. Ura maščevanja! Kako dolgo in strastno sem hrepenel po njej, in zdaj se mi ponuja, da se osvetim strašno!«

Vse se je smejalo v njem, ko sta prišla na Martinovo stanovanje, ali vseeno še ni znal, kako naj bi se maščeval, da bi zavratnike bolj bolelo. Mislil je, če zavdam njegovim otrokom, ali Ančki, mu bo to samo prav hodilo. Nekaj časa bo seveda na videz glavo povešal, potem pa bo vriskal in pel. No, se bo že našlo, se bo že videlo, kako in kaj, je odločil slednjič. Torej ni še prišel daleč preudarjaje svoj peklenski naklep.

(Konec prihodnjic.)

cev; katoliški dobe 12 izvoljenih in 3 viriliste (trije škofje); razen tega dobe virilno pravico najbrže tudi vsi štirje sekijski načelniki, ki so vsi katoliki.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 28. oktobra.

— Slovenski trgovec in obrtnik sta še v veliki meri vezana, kupovati blago od tujcev, in sicer največ od Nemcev. Ti zaslužijo velike vsote od nas in zaslužijo jih toliko bolj, ker so bili naši ljudje doslej skrajno popustljivi in malomarni glede rabe slovenskega jezika. Naši trgovci in obrtniki niso nikdar zahtevali, naj jih obiskujejo slovenski potniki, ali vsaj slovenskega jezika zmožni potniki. Vsakemu umazanemu Hebrejcu na ljubav so nemško govorili. Pri Čehih in Poljaki je temu že davno konec. Čeh in Poljak kratkoma ne sklepa kupčij s potnikom, ki ne zna njegovega jezika. Prav tako delajo Madžari. Posledica tega je, da je na stotine ljudi češke, poljske, madžarske narodnosti prišlo v dobre službe. V strokovnih listih, kjer se razpisujejo službe trgovskih potnikov, se za potnike po Češkem, na Ogrskem in v Galiciji vedno zahteva popolno znanje dotičnih jezikov. Kdor ni zmožen jezika, je kot potnik v teh deželah absolutno nemogoč. Ko bi naši trgovci posnemali Čeha, Poljake in Madžare, bi si pridobili mnogo zaslug za našo narodno stvar. Kjer je že producent Nemec, naj bo vsaj posredovalec med producentom in slovenskim odjemalcem naš človek. Dalje je potrebno, da korespondirajo naši trgovci in obrtniki z nemškimi in laškimi firmami samo v slovenskem jeziku in zahtevajo od teh firm, naj jim dopisujejo slovenski in pošiljajo slovenske račune. To bo zopet mnogim Slovincem pomagalo do trajnega dobrega kruha, ali vsaj do postranskega zaslužka. Nekatere tuje firme imajo že slovenske korespondente. Kar se tu zahteva, ni nič pretranegega. Samo vsled naše popustljivosti in mlačnosti ter iz komoditete je doslej imela nemščina na škodo nas vseh neopravičeno veljavo med nami; če jo pripravimo ob to veljavo, si bomo s tem koristili v narodnem in v gospodarskem oziru.

— Za skupno postopanje Slovencev, Hrvatov in Srbov. Včerajšnji »Obzor« priobčuje iz slovenskih poslanskih krogov uvodnik »Jugoslavlani in dogodki na Balkanu«, v katerem se avtor zavzema za enotno politiko vseh slovenskih, hrvških in srbskih strank. Poslanec piše med drugim: »Niti trenotko in smemo pomisljati, kam hočemo in na katero stran. Končna rešitev bosanskega vprašanja mora rešiti tudi veliko vprašanje delavnega programa vseh slovenskih, hrvških in srbskih strank v mejah habsburške monarhije. Pustolovci nismo. Nasprotno, mi moramo biti trezni, modri in lokavi, ker na nas je, da sedaj izrabimo državno formacijo monarhije na jugu in da si ustvarimo krepko in močno domovino. Temeljna točka našega skupnega delovanja bi torej morala biti, da za sabo izkoristimo državne meje svoje domovine, kakor so jih prikožili oni, ki so radi teh mej hoteli zanesiti med nas razpor. Zato bi morali vse svoje delovanje osredotočiti na to, da zrušimo vse umetne meje, ki med sebojno dele nas Slovence, Hrvate in Srbe. Mi nimamo časa, da bi še nadalje čakali, da se dogodki razvijejo sami po sebi.« Mi ne smemo več vse svoje nade staviti »na zdravo odporno silo našega naroda.« Mi se ne smemo v bodoče zadovoljevati, da bi slovensko-hrvško slovo manifestirali zgoj s tem, da se naši poslanci običejo na Dunaju, v Pešti in v Zagrebu. Strataka, mi ne smemo več voditi slučajne politike: ne smemo čakati na madžarsko pragmatiko, da pričnemo boj proti Madžarom, ne smemo čakati na novo klanje v Ljubljani, da navalimo na Nemce, ne smemo čakati na novo šolsko leto, da se zagrozimo Italijanom. Odslej mora biti naša borba smotrna, skupna, logična. Rušiti in graditi, vse to moramo po gotovem načrtu v dosego skupnega cilja. Usojamo si torej predložiti ta le konkretni predlog: Čim najprej se naj snidejo predstavitelji slovenskega, hrvškega in srbskega naroda te monarhije in sestavijo skupni program delovanja, ki bi nas dovedel do enega skupnega cilja. Slovenci in Hrvati bomo se s tem programom brzo složili. Srbi, poučeni po zadnjih dogodkih, bodo prišli do prepričanja, da za nje Bosna ne bo tuja, ako bodo delovali skupno z nami, da uredimo Bosno, kakor bo potrebno. O samem programu, o katerem bi naj razpravljali ta veliki narodni zbor, nam na tem mestu ni treba govoriti. S moobsebi se razume, da moramo urediti medsebojne odnose na temelju absolutne ravnopravnosti. S časom

bo strakcija storila svoje in mi Slovenci se bomo odločili glede skupnega jezika, a Hrvati in Srbi se bodo že pogodili glede narodnega imena in vere. Za sedaj bo vsekakor glavno to, da skupno in dosledno izženemo iz hiše tujca, da se okrepimo in ojačimo. A če bo našo borbo vodilo čisto narodno načelo, rodoljubje, kadar bomo svoje bojne vrste ogreli za domovino, a ne kakor dosedaj za bratomorno vojno, takrat bomo tudi sami od sebe spregledali; padla nam bo z oči tisočletna koprena in uvideli bomo, da smo eno: Da smo bratje mi Slovenci, Hrvatje in Srbi in da imamo eden edini skupni dom. Šele takrat bomo lahko mislili na vse drugo. Šele takrat se bomo lahko vprašali, če smo dospeli do končnega narodnega cilja. Za sedaj računajmo z razmerami in z možnostmi ter — na delo!

— Obč. odbor občine Tržišče je sklenil soglasno: 1.) Občinski odbor občine Tržišče, zbran pri seji dne 25. oktobra 1908, najodločneje protestira proti nepotrebnim rabi orožja in streljanju za nedolžnimi, bežečimi ljudmi v Ljubljani dne 20. septembra 1908. 2.) Zahteva strogo preiskavo in neizprosno kaznovanje onih, ki so zakrivil, da je tekla nedolžna slovenska kri. 3.) Iz občinske blagajne dovoli 20 K za nesrečne nedolžne žrtve. 4.) Vse dopise sprejema občina edino v slovenskem jeziku. Župan: Alojzij Knez l. r. Svetovalci: Janez Borštnar l. r., Josip Vidmar l. r., Franc Flais l. r., Vincenc Majcen l. r. Odborniki: Franc Prijatelj l. r., Alojzij Erpič l. r., Janez Starina l. r., Janez Ljubelšek l. r., Janez Udovč l. r., Janez Lenarčič l. r., Janez Poljanc l. r., Josip Knez l. r., Josip Dolenc l. r., Martin Stuček l. r., Anton Kovačič l. r., Ivan Majcen l. r.

— Na dunajskih klinikah je dalo ravnateljstvo kranskih dobrotelnih zavodov pribiti oglas. s katerim opozarja zdravnike na izpraznjena mesta v ljubljanski deželni bolnici, jih laskavo vabi tja doli, češ bolnica je ena izmed največjih v Avstriji z 10.000 bolniki na leto in finančni položaj zdravnikov tudi ni najslabši. Obenem zahteva od kompetentov znanje nemškega in vsaj enega slovenskega jezika. — Poleg je pribit oglas c. kr. namestništva v Trstu, kjer išče vlada zdravnika specialista za pokončavanje malarije v Istri s popolnim znanjem srbo-hrvške in italijanskega jezika. Pač lepa paralela. Slovenska ponižnost je postala že tako velika, da v naših deželnih uradih ni potrebna več slovenščina, pač pa neobhodno nemščina! Če so izvestni faktorji morda tako strahopetni, naj jim bo vsaj v tem slučaju kot vzvišen vzgled — c. kr. vlada!

— Nesramna tiskovina, ki jo je izdala Kranjska hranilnica pod napisom »V pojasnilo« in ki je bila tiskana v tiskarni Kleinmayr & Bamberg, roma v brežestvilnih izvodih po deželi. Pod to sleparijo je podpis »Več ljubljanskih meščanov.« To je gotovo jako značilno, da se noben človek ni mogel dobiti, ki bi bil to tiskovino podpisal s svojim imenom. Značilno je, da se ta tiskovina oddaja na različnih krajih na pošto. Pač z namenom, spraviti s tem ljudi v zmoto. Tako je neki gospod v Trebnjem dobil to pisanje poslano iz Mirne. Kdo je neki v slovenski Mirni agent ljubljanskih nemškutarjev?

— Imenovanje. Gospod Josip Knaflič, urednik v tržaški filijalki c. kr. korespondenčnega urada je imenovan za šefa novoustanovljenega bosansko-hercegovinskega tiskovnega urada in filijalk korespondenčnega biroa v Sarajevu. Moral je takoj odpotovati in nastopiti svoje mesto. Čestitamo! V Trstu ga bodo Slovenci težko pogrešali. Bil je intendant ondotnega slovenskega gledališča in je spolnoval svoje delo v tem oziru z idealno vnemo.

— Iz šolske službe. Učitelj na Ciril Metodovi šoli pri Sv. Jakobu v Trstu g. Vincenc Engelmann, učitelj g. Andrej Čok v Rojani pri Trstu, učitelj g. Anton Šeme v Starem trgu so imenovani za učitelje s pravicami in dolžnostmi vadničnih učiteljev, učitelj g. Karl Mahkota v Tržišču je postal definitivni podučitelj, učitelj na Ciril Metodovi šoli pri Sv. Jakobu g. Ciril Petrovec pa provizioren podučitelj, oba s pravicami in dolžnostmi vadničnih podučiteljev. Vsi pa so imenovani na državni ljudski šoli za dečke na Lipskem trgu v Trstu, in sicer z veljavnostjo od 1. oktobra 1908 dalje. To se razglasi uradno. Država je storila s tem le majhen kosček dolžnosti, ki jo ima gledalijskega šolstva napram Slovincem!

Slovensko gledališče. Valčkov čar ima res izreden vpliv na občinstvo. Tudi snodnja predstava te opere je privabila toliko občinstva, da je bilo gledališče razprodano. In tudi ploskanja je bilo obilo.

Generalne izkušnje za slovenske opere in operete. Iz pisarne slovenskega gledališča se nam poroča: Vedno očitneje se kaže nezdržljivost sedanjih razmer v deželni gledališču, kjer imata dva zavoda, slovensko in nemško gledališče, skupne, že itak nedostatne prostore za izkušnje. Dočim ima nemško gledališče na razpologo 4 dni v tednu, igra slovensko gledališče le trikrat. Na več nemških predstav odpada seveda tudi več izkušenj. Te pa so slovenskemu odru toli potrebnejše, ker deluje večinoma s češkimi in drugimi slovanskimi pevci in pevskami, medtem ko ima nemško gledališče le nemškega jezika docela sposobne operne in operetne moči (nekaj je med njimi tudi slovanskih). Tako je slovensko gledališče vsak hip v zadregi, ker zaradi nemških izkušenj ne more uporabljati odru. Istotako pa je nemško gledališče večkrat v največji stiski glede prostora za izkušnje ter se vadijo nemški pevci v garderobi, ki je jedva 2 m dolga in 1½ m široka, a poleg tega še zastavljena z 2 omarami, zrcalom in umivalnikom! Slovensko gledališče pa ima za operni in operetni zbor angažirane le obrtnike in delavce, ki podnevi sploh zaradi službe ne morejo prihajati k izkušnjam, nego so kapelniku in režiserju na razpologo le od polu 8. zvečer nadalje ter ob nedeljah in praznikih dopoldne. Tako se vrše vse generalne izkušnje z orkestrom, s solisti in s komparzi ob delavnikih vedno brez zbora. Generalne izkušnje z orkestrom ob nedeljah in praznikih pa so nemogoče, ker imajo člani koncertnega orkestra na te dneve privatne zasluzke ter zahtevajo prosto dopoldne kot »nedeljski počitek«. Zatorej so sedaj generalne izkušnje z orkestrom in z zborom možne le ob delavnikih zvečer, kadar se ne igra v gledališču slovenski. Ker pa se v gledališču igra vsak večer, so take izkušnje možne le izven gledališča, torej brez kulis, brez rekvizit i. dr. Seveda te izkušnje daleko ne morejo nadomestiti izkušenj na odru; toda generalne izkušnje z orkestrom in z zborom so vsaj za silo omogočene le na ta način. Slovensko gledališko ravnateljstvo je torej iskalo primerno dvorano za večerne orkestralne izkušnje. Izkazalo se je, da ni slovenskemu gledališču v »Narodnem domu« med tednom nobena dvorana na razpologo. Šele po ljubeznivi uslužnosti gospoda župana se je posrečilo dobiti tako — primerno veliko in toplo — dvorano v »Mestnem domu«, kjer se bodo poslej med tednom vršile generalne izkušnje za slovensko opero in opereto. To je potrebno slov. občinstvu sporočiti, da bo vedelo, kolike in kolikere ovire mora premagati naše gledališče pred premijero vsake operne in operetne novitete. Da zbori in komparzisti spričo takih razmer — večinoma brez izkušenj na odru! — ne morejo povsem ustrezati svoji nalogi, je menda umevno. Nemško gledališko ravnateljstvo ima vsaj stalno angažiran zbor ter more imeti ž njim podnevi izkušnje, kadar hoče; — slovensko ravnateljstvo pa stalnega zbora, ki bi bil v gledališču vedno, ne more plačati ter plačuje tudi komparziste le od predstave do predstave. Brez odra za izkušnje, brez stalnih zborov in brez stalnih komparzistov pa ne bo nikdar možno doseči tiste popolnosti slovenskih predstav, ki bi se dala doseči spričo sposobnosti sedanjih solistov in orkestra.

Narodni kolki, tudi najnovjši, v korist družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, se dobe v Litiji v trgovinah Jenko in Lebinger; v Šmartnu pri Litiji pa pri gosp. Ivanu Razboršku.

Politično in izobraževalno društvo za dvorski okraj v Ljubljani! Otvori cikel svojih predavanj z javnim predavanjem g. odvetnika dr. Antona Sviglja o »Naših državljanjskih dolžnostih in pravicah (Državna ustava)« v soboto, dne 31. t. m. ob pol 9. zvečer v restavraciji »Narodnega doma« v Ljubljani. Predavanja, ki bo vsekakor poljudno, poučno in zanimivo, naj se udeležijo obilo občinstva.

Predpobacila. Naučno ministrstvo je podelilo predpobacilo v rokopisu predloženi knjigi Josipa Brinarja »Zgodovina za obče ljudske in meščanske šole.«

Delavec pri tisku Warbinek, ki je v nedeljo izžival v gostilni pri »Levu«, se piše Rossbacher. Njegovo ime navajamo, da ne bo kdo sumil tega dejanja slovenskih delavcev, ki so zaposleni pri tej tiskovni.

Ljubljanska skupina drž. društva avstrijskih železničarjev vabi vse svoje člane k izrednemu občnemu zborovanju, ki se vrši dne 4. novembra v prostorih restavracije »Novi svet« ob 7. zvečer. Dnevni red: 1. Stališče skupine ljubljanske napram dnevnemu redu glavnega zborovanja na Dunaju. 2. Volitev dele-

(Dalje v prilogi).

gato. 3. Raznoterosti. V slučaju ne-
sklepčnosti vrši se zborovanje eno
uro pozneje. Odbor.

Pevsko društvo „Lipa“ zapoje
na Vseh svetnikov dan ob treh pri
Sv. Krištofu in ob petih popoldne
pri Sv. Križu tri žalostinke.

„Strelski klub“ pri „Novem
svetu“ (g. Mraku) vabi svoje člane
na sestanke, kateri se vrši danes
v sredo ob pol 9 zvečer. Želeti je obil-
nega obiska.

**One stranke, ki pridejo v do-
tiko z železniškimi uslužbeni,**
opozarjamo z ozirom na slučaj, ob-
javljen v „Slov. Narodu“, da je že-
lezniški uslužbenec grajal slovensko
spisano vozni list na sledeče: Po
§ 51, dostavek II, 2) tarifa del I, od-
delek A mora se imenovati namembno
postajo po tarifu (dem Tarife ent-
sprechend). V tej točki ne najdemo
nikjer predpisano, da se mora to
zgoditi v nemškem jeziku, ker so vsi
tarifi pisani v blaženi nemščini, am-
pak namen te točke je le ta, da se
vede enotno naziranje postaj, da se
izključijo lokalna imenovanja postaj
in da se uradniku olajša delo, ker on
ne more poznati vseh krajevnih imen,
ki so v rabi in tudi nima pripomoč-
kov za to, kakršne ima na pr. pošta.
Ni dovoljeno pisati samo Podnart ali
samo Kropa, pač pa Podnart-Kropa,
napačno je samo Trnovo, pravilno
pa Trnovo-Bistrica, napačno je Klo-
sterneuburg pri Dunaju, pravilno
Klosterneuburg-Weidling, napačno
Stara šranga, pravilno Drenov grič.
To dokazuje tudi XXI. dostavek, k
istemu §, ki pravi: Razun v nemškem
jeziku se lahko izpolnijo vozni listi v
onih avstrijskih kronovinah, v katerih
je več jezikov deželnonavladnih, tudi
v deželnih jezikih. Če pa je po-
šiljatev namenjena na take postaje, v
katerih jezik, v kojem je izpolnjen
vozni list, ni deželnonavladen, dodati
se mora vsem vpisom tudi natančen
nemški prevod.

Zažigalec. 16. oktobra zjutraj
ob polu 3. je jelo goreti pri gostil-
ničarju Povšetu v Srednji vasi. Po-
gorjel je hlev, listnica in žitnica. Za-
žgal je 48letni Blaž Hribar, pri-
stojen v Rafolče pri Kamniku. Zažig-
alec je docela priznal svoj čin in je
bil zaradi enakega hudodelstva že
kaznovan.

Kap je zadela 32letnega po-
sestnikovega sina Franca Uhana iz
Gorenjega Podborštja pri Trebnjem,
ko je šel v nedeljo popoldne v cer-
kev. Umrl je v par minutah.

Pasji kontumac je razglašen
nad vsem političnim okrajem novo-
meškim. Steklina je bila pri psih v
tem okraju zadnji čas prav pogosta.

Vojaške priprave. Po deželi
posebno na Notranjskem in Goriškem,
je vojaška uprava na raznih krajih
shranila topove in puške, obleke in
municijske. V Trnovem je Valentičev
skladišče polno raznih vojaških po-
trebščin.

Srečo je imel Karel Bati-
ška, doma z Notranjskega, ki živi
zdaj v Ameriki. Zadel je na neko
srečko 20.000 kron. Zdjaj hoče priti
domov.

V ilirski Bistrici nameravajo
vpeljati električno razsvetljavo. Žu-
panstvo se resno bavi s tem važnim
vprašanjem. Električni bi se oddajali
tudi v industrijske svrhe. Bistrica
bi s to napravo mnogo pridobila.

**V trnovskem samostanu pri
ilirski Bistrici** je izbruhnila med
šolaricami škrlatina. Šolo je okrajno
glavarstvo za nedoločen čas zaprlo.

Slivovke bo letos jako mnogo
po Notranjskem. V ilirsko-bistriškem
okraju se ni 25 let toliko žganja ku-
halo, kakor letos. Samo v Kilovče je
prišlo čez 18 vagonov sliv. Cena bo
baje jako nizka!

**Preureditev peš-pošte med
Dolenjo Košano in St. Petrom na
Krasu v pošto vožnjo.** Peš-pošta
med Dolenjo Košano in St. Petrom
na Krasu se bo preuredila s 1. no-
vembrom t. l. v vsakdanjo, enovpre-
žno pošto vožnjo: Odhod iz Dolnje
Košane ob 6. zjutraj, prihod v St.
Petra ob 9. uri 55 minut. Odhod iz
St. Petra ob 9. uri 55 minut. Prihod v
Dol. Košano ob 9. uri 55 min.

**Učiteljsko društvo za sežan-
ski okraj** bo zborovalo 5. novembra
ob 10. dopoldne v Sežani.

**Španski sleparji zopet na
delu.** Zopet potrebujejo denar špan-
ski pošteniakovci, zato se obračajo
tudi k nam Slovincem za prispevke.
Pri nas v Ljubljani imajo pravih
275.000 kron, pa so se zapletli v za-
roto na Španskem in so jih zaprli.
Zdjaj jih je treba s par tisočaki rešiti,
pa dajo tretjino v Ljubljani skritega
denarja tistemu, ki se jih usmili.
Upamo, da med Slovenci ni nikogar,
da bi bil tak esel, da bi šel na ta
led.

Novo društvo. Ustanovilo se je
„Prostovoljno gasilno društvo“ s se-
dežem v Sušju pri Kočevju.

Pomiloščenje. Cesar je pomilo-
stil v dosmrtno ječo Viktorja Pan-
geroa, ki je umoril vipavskega de-
kana Erjavca in ki je bil pred tu-
kajšnjimi porotniki obsojen v smrt na

vislice. Kakor znano, teko Pangerou
itak zadnje ure življenja, ker je jetičen.

Na pošti v Trbovljah ne zmojo
slovenski, kakor se nam sporoča. Ti-
ste tri ženske govore med seboj
vedno le nemški, ko je bil pa te dni
neki gospod na tej pošti, dobil je na
slovenske besede odgovor: „Ioh ver-
stehe nichts slovenisch“.

Železniška nesreča. Na postaji
v Trbovljah so se med vožnjo vla-
kovo odprla vrata nekega voza. Spre-
vodnik Anton Kuri jih je hotel za-
preti, pri tem pa odletel na tla več
metrov proč, da je obležal s polom-
ljenimi kostmi.

V pijanosti je utonil v Škofji
vasi pri Celju posestnik Jakob A
tik. Mošta se je tako napil, da je
padel v potok, kjer so ga še le drugi
dan dobili mrtvega.

V Dravo je skočila v Mariboru
posestnica Marija Polachek. Po-
tegnili so jo iz vode pri Sv. Mar-
tinu.

Zgorel je pri pastirskem ognju
v Svrkocu pri Mariboru 5letni Oton
Štruc.

Vlom v cerkven nabiralnik.
V St. Jurju ob Južni žel. je bilo te
dni vlomljeno v cerkven nabiralnik
in pobran iz njega vsje denar. Zapri-
lo so nekega bivšega žandarja, ki je na
sumu, da je on vlomil.

Zmečkalo ga je. V Rogatu je
zmečkala gramozna truga 4letnega
Friderika Buta, ko je padla
nanj. Bil je seveda takoj mrtev.

**„Pevsko in glasbeno društvo“
v Gorici** je izvolilo na svojem izred-
nem običnem zboru za predsednika g.
profesorja Ferdinanda Seidla. Do-
sedanji predsednik in ustanovitelj
društva dr. H. Tuma se je odpove-
dal predsedništvu z namenom, da bi
društvo vsled njegove premembe v
političnem naziranju ne trpelo škode.
Prof. Seidl je že doslej marljivo so-
deloval v odboru „Pevskega in glas-
benega društva“, zato je bilo naravno,
da so izvolili njega za predsednika.
Prepričani smo, da bo hodilo društvo
po poti, katero mu je pripravil dose-
dani zares požrtvovalni predsednik,
ter se bo popenjal vedno višje v
napreduku v čast goriškim Slovincem.
— Dr. H. Tuma je bil na izrednem
občnem zboru izvoljen za častnega
člana.

**Velikanski boj med vojaki in
redarji** se je bil v nedeljo v Gorici
v gostilni na Goriškem, kjer je zbi-
rališe vojakov ter se vrši vsako ne-
deljo ples. Zbranih je bilo tam po-
noči obilo vojakov in štiri redarji, ki
so imeli gledati na mir in red. Med
vojaki in civilisti je imelo priti do
pretepa. Tu so posegli vmes redarji.
Vojaki, posebno topničarji in dragonci,
so udarili pa po redarjih. Prišli so
zraven še tisti dragonci, ki so štaci-
jonirani na Goriškem. Vojaki in re-
darji so se bili s sabljami in streljali
so iz revolverjev in karabinerjev. Ra-
njenih je okoli 15 vojakov, dva
močno; neki dragonec je dobil kroglo
v vrat. Ranjena pa sta tudi dva re-
darja, eden na glavi, drugi na roki.
Na pomoč je prišla velika „bereti-
schaft“, v vojašnici je bil alarm, in
vsi redarji z voditeljem okrajnega
glavarstva grofom Attemsom na čelu.
Ta „beretschaft“ se je nekam čudno
obnašala; hrulili so ljudi s „Hunde“
ter se zaletavali v nje, enega so oklo-
turali, vse brez povišja. — Da je
prišlo do take reči na Goriškem, so
krivi Lahi, ki so se vmešavali v vo-
jake ter jih zmerjali.

**Intendantne posle tržaškega
slovenskega gledališča** je za tekočo
sezonu vsled nenadnega odhoda g.
Knafliča, dosedanjega intendantna
prevzel g. prof. dr. Merhar.

Samomor. V Trstu je skočil z
višine 10 metrov bivši orožnik Va-
lentin Strauss in obležal mrt-
vev z razbito črepinjo. Vzrok samo-
mora neozdravljiva bolezen.

Železniški stroj skočil s tira.
Na postaji Opčine je skočil s tira
železniški stroj tovornega vlaka, da
je bil promet ves dan oviran.

Koren prijet. Nevarnega vlo-
milca Korena, ki je pobegnil iz za-
pora v Zadru, so prijeli v bližnjem
kraju Zemunik. Koren se aretaciji ni
nič ustavljal.

Velika riba. V Novem gradu
v Dalmaciji so ujeli veliko ribo težko
okoli 400 kg. Sama jetra so bila
težka 60 kg. Riba je bila dolga 3½
metra. Znanstveno ime ribe je: „Le-
xanchus griseus“. Riba spada v vrsto
morskih psov. Sedaj se nahaja v
Trstu.

Bogat ribji lov. V Martinščici
na Česu so vlovili ondnotni hrvaški
ribiči te dni okoli 80.000 sardel.

**Akademsko društvo sloven-
skih agronomov „Kras“ na Du-
naju** je na svojem I. občnem zboru
zimskega tečaja izvolilo sledeči od-
bor: Predsednik: cand. ing. agr. Al-
bert Vedernjak, podpredsednik:
cand. ing. forest. Vojko Kopriv-
nik, tajnik: stud. forest. Vatroslav
Kraut, blagajnik: stud. forest. Zma-
goslav Staroščan, knjižničar:
stud. forest. Radovan Plečko,
namestnik: stud. forest. Savo Bra-
tina, preglednika: geom. et cand.

cult. ing. Dragotin Gustinčič in
cand. ing. forest. Gustav Hržič.

**Na občnem zboru slov akad.
društva „Adrije“ v Pragi,** dne 24.
t. m. je bil izvoljen sledeči odbor:
Predsednik: stud. iur. Lev Brunčok,
podpredsednik: stud. iur. Ernest
Kobe, tajnik: stud. iur. Riko Fux,
blagajnik: stud. iur. Otmar Skale,
knjižničar: stud. phil. Fran Šlibar,
gospodar: stud. iur. Ivan Mersla-
vič, časnikar: stud. iur. M. Čop,
namestnik: stud. iur. Fran Mra-
mor in stud. iur. Fran Stegan-
šek, preglednika: stud. tehn. Janko
Mačkovšek in stud. med. Fran
Tavčelj.

Vseh hranilnic v Avstriji je
bilo koncem leta 1907 633. Koncem
leta 1906 jih je bilo 625. Na Kranj-
skem sta se 1907 ustanovili hranil-
nici v Postojni in Kostanjevici. Šte-
vilo hranilnic se je pomnožilo leta
1906 za 14, leta 1905 za 15, leta 1904
za 11 in leta 1903 za 7 zavodov.

Obsojen mazač V hrvaškem
Primorju in Podgorju je neki Mile
Novaković „zdravil“ ljudi. Samo za
denar. Več jih je spravil v boljše ži-
ljenje, ker je bila tako božja volja.
Volja sodišča je pa zdaj bila, da bo
sedel štiri leta v ječi za svoje člo-
vekoljubno delovanje.

Trgovko z dekleti so zaprli v
Brodu na Savi v osebi Savke Milo-
vanovič. Hotela je zopet spraviti
dve dekleti v javno hišo v Sarajevo.

Napad na vlak. Na Sušaku pri
Reki je bilo na brzovlak oddanih več
strelav iz samokresa in sicer proti
vagonu, v katerem se je vozil tajnik
reškega guvernerja, Josip Vajda,
in reški nadzornik drž. železnice, Le-
opold Moravec.

**Veleposelstvo Topolovac na
Hrvaškem** je bilo doslej last grfice
Zay. Zdjaj je kupil s „Starim gra-
dom“ v Sisku nadvojvoda Friderik
za dva in pol milijona.

**Hrvat — vseučiliški docent v
Ameriki.** Bivši duho nik zagrebške
nadškofije dr. Artur Hübsch je pre-
stopil k protestantizmu in je zdaj do-
cent na vseučilišču v Vašingtonu.

Ne hodite v Brazilijo! Mini-
strstvu notranjih zadev došla so zadnje
dni zopet neugodna poročila glede
izseljevanja v zvezno glavno mesto
Rio de Janeiro v Braziliji. Delavskih
moči je ondi že sedaj večkopre več
ter tudi ni upati, da se razmere v
prihodnjem letu kaj zboljšajo, preje
poslabšajo. Življenski odnosi so za
delavske sloje prav neugodni. Povsodi
primanjkuje stanovanj, vsled česar
so tudi primeroma jako draga. Zvišali
so se davki in občinske doklade,
ravnatoko so poskočila v ceni živila.
Da se more delavec brez rodbine
borno preživljati, zaslužiti mora na
dan najmanj po tri milreise, t. j. ne-
kako 4 K 50 v našega denarja. Seveda
ne dobi za ta denar jedil in pijače
kakor v Evropi (svežeje mesa, zele-
njave, piva), marveč mora uživati po
ondotni navadi posušeno meso in
bob. Če pa ima rodbino, potem je
umevno, da z mezdo treh milreisov
ne more izhajati. Naravno je torej,
da vpliva nezadovoljno stanovanje in
slaba hrana neugodno na že itak zelo
revno delavstvo. — V državah Rio
de Janeiro in Minas Geraes ne pov-
prašujejo po tujih delavcih, ker se ne
pridela več toliko kave kakor nekdanj.
Sploh je potreba po delavskih močeh
majhna, poleg tega pa so še mezde
tako nizke, da morejo izhajati z njimi
le domačini, ki se znajo prilagoditi
ondotnim razmeram. Zlasti slabe so
plače v rudokopih in na kmetijah v
državi Minas Geraes. Gospodarsko se
te države še niso razvile in tudi ne
jamčijo za zadostno osebno in last-
ninsko varnost. Po severno od države
Minas Geraes ležečih deželah se Av-
striji sploh ne morejo naseliti. Tro-
pično podnebje v teh krajih je zdravju
Evropejca kvarljivo, pa tudi sicer
naseljenosti ne morejo obstajati poleg
domačih delavcev, ker niso kos on-
dotni slabi hrani in neudobnim sta-
novanjem, pri tem pa sila napornemu
delu. Tudi na kmetijskih kolonijah se
izseljencem ne godi dosti bolje, ker
jim nedostaja prometnih sredstev, da
bi spečavali svoje pridelke.

Obrtno gibanje v Ljubljani.
Tekom meseca septembra pričeli so v
Ljubljani izvrševati obrt sledeči obrt-
niki: Leopold Stadler, trgovina s pa-
tentiranimi varnostnimi ključavnicami
ter kontrolnimi urami in nadzorovanje
ter zapiranje hiš, Franca Jožefa cesta 1;
Marija Kavčičeva, branjerija, Komen-
skega ulice 34; Viktor Orel, trgovina
z deželnimi pridelki, Gruberjeva ce-
sta 1; Ivan Hajdinjak, prodaja sadja
in zelenjave, Vodnikov trg; Tomaž
Vavpotič, prodaja sadja in zelenjave
ter pečenje kostanja, Cesarja Jožefa
trg; Ivana Bitenčeva, prodaja teleč-
jega in prašičjega mesa, Šolski dre-
vored; Ivan Kramar, trgovina s pre-
mogom in drvmi, Sv. Petra cesta 74;
Ivan Zajc, trgovina z vozovi, Sv. Ja-
koba trg 2; Ivan Avman, trgovina z
vozovi, Sv. Jakoba trg 2; Frano Pir-
net, trgovina z vozovi, Poljanska ce-
sta 26; Alojzij Bolognesi, izdelovanje
kipcev iz mavca, Kolodvorske ulice 26;
Peter Aleš, prodaja klobas, Vodnikov

trg; Frano Večaj, trgovina z mešanim
blagom, Cesta na loko 18; Katarina
Pistotnikova, branjerija, Pred škofjo
21; Josip Boltar, trgovina z mešanim
blagom, Sv. Florijana ulica 17; Anton
Albrecht, vrvarski obrt, Tržaška ce-
sta 21; Avgust Prekub, jermenarski
in torbarski obrt, Velika dolnarska
ulica 19; tvrdka Marija Mozetičeva
& Anton Dolinar, pekovski obrt, Tr-
žaška cesta 4; tvrdka Leopold Ko-
privnik & Josip Prešern, čevljarški
obrt, Kongresni trg 3; Frano Uršič,
krojaški obrt, Ravniharjeva ulica 3;
Karel Blatnik, čevljarški obrt, Škofja
ulica 14; Ivana Petkosigova, izdelo-
vanje perila in ženske obleke, Stari
trg 4; Eilhard Drischel, trgovina s
knjigami, umetninami in muzikalijami
ter posojevanje knjig in muzikalij.
— Opuštili pa so svojo obrt: Primož
Justin, kleparski obrt, Tržaška cesta
13; Albert Vešliger, trgovina z vi-
nom, Židovska ulica 3; Anton Košak,
čevljarški obrt, Stritarjeve ulice 7;
Mato Bukovčan, brivski in frizerski
obrt, Kopitarjeva ulica 1; Ivana Oraž-
nova, prodaja sadja, Vodnikov trg.

**Prvi „Kinematograf Pathé“
prej „Edison“ na Dunajski cesti
nasproti kavarne „Europe“** ima od
danes do vseh tega petka sledeči ve-
lezanimiv spored: Vsled uboštva —
tat. (Zaloigra) Na Kitajskem — Ži-
ljenje na vodi. (Interesantno, po na-
ravi posneto.) Dedščina stare device.
(Komično.) Ukradena deklica. (Zalo-
igra v 17. slikah.) Neumnost gospoda
Debeluška. (Jako komično.) — Od
sobote, 31. oktobra do petka, 6. no-
vembra „Življenje Kristusovo“.

Karambol. Ko je snoči ob ¼/9.
z južnega kolodvora vozil tovorni
vlak, pride nasproti tega tira pet
praznih voz, ki so se obdrgnili ob
tovornega vlaka stroj in se precej
poškodovali. Tudi stroj sam in proga,
ki so jo ponči popravili, je bila po-
škodovana. Osebuje se ni pripetilo ni-
česar.

Delavsko gibanje. Včeraj se je
z južnega kolodvora odpeljalo v
Ameriko 30 Hrvatov in 49 Slovencev.
Iz Koroškega se je povrnilo v Za-
greb 20, iz Beljaka 15, iz Heba pa
25 Maceoncev in 22 Hrvatov.

Izgubljeno in najdeno. Zaseb-
nik Ivan Strah je izgubil 4 zlate po
10 K. — Služkinja Ana Kasteličeva
je izgubila 16 K vredno nojevo
pero. — Posestnik Fran Starbek je
izgubil rjavo denarnico, v kateri je
imel do 22 K denarja. — Gdč. Ana
Kocjančičeva je našla denarnico s
srednjo vsoto denarja. — Vdova go-
spa Ivanka Hacinova je našla denar-
nico z manjšo vsoto denarja.

Demonstracije pred sodiščem.

Včeraj smo priobčili poročilo o
vzklicni obravnavi proti Maksu Zu-
pančiču, da pa bo stvar popolna,
naj priobčimo tudi neprečitani
nemški vzklic o. k. državnega
pravnika, s katerim je o. k. dr-
žavno pravništvo tako neus-
miljeno kršilo državni osnov-
ni zakon na ministerijalno na-
redbo o uporabi slovenskega
jezika pred o. k. sodišči, obenem
pa tudi pokazalo, kako zna vr-
čati mlo za drago enemu onih naših
sodnikov, kateri pač vsled svoje na-
klonjenosti napram državnemu prav-
ništvu kaj takega gotovo ne bi bil
pričakoval. O razsodbi sami je seveda
vsaka kritika nedovoljena, proste so
edino — misli.

Evo vzklica:
„Dodatno k prijavi vzklica proti
razsodbi o. k. okr. sodišča v Ljub-
ljani z dne 2. oktobra 1903, U VII
1242/8-4, s katero je bil Maksu Zu-
pančič oproščen obtožbe zaradi pre-
stopka po § 312 k. r. v zmislu § 259, 3,
k. p. r., se vlaga sledeči priziv:

Razsodba se izpodbija zaradi iz-
reka o krivdi (§ 464, 2, k. p. r.) oz.
ker je prvi sodnik zanikal vprašanje
o krivdi. Sodnik je smatral za nedo-
kazano, da je obtoženec zaklical orož-
niški patrolji psovko „baraba“. Do-
kazovanje prvega sodnika pa
se nikakor ne more smatrati
za pravilno in prepričljivo.

Pred vsem je prezl pri sod-
niku, da stoji na eni strani kot priča
o. k. orožnik, zrel, resen mož, njemu
nasproti pa kot razbremenjevalni prič
dva komaj otroškim letom odrastla
den Kindersohuen entwachsen) va-
jenca. Če je vsled tega dokazila
moč izpovedbe teh dveh razbremenje-
valnih prič znatno manjša, je treba
še dodati, da sta obe razbremenjevalni
priči stali sredi demonstrantov, ki so
obmetavali stražo s psokvami, in se
ne da zato tebi nič meni nič zavreči
sum, da sta sokrivca, ki izpovedujeta
v korist drugega sokrivca. Čuden
vtisk napravlja to, da je moči
izpovedbe državnih organov
kratkoterminalno (ohneweitere) pred
sodiščem ovreči z nasprotni-
mi izpovedbami poljubnih
oseb, ki niso neosumljene, da so
se udeležile demonstracij
in nasilstev.

Izpovedba obeh prič Franca Bi-
gola in Josipa Zanoškarja se v nad-
vse važni točki ne strinja z zagovo-

rom obtoženca samega. Ta namreč
izjavlja, da je stal pod svetilko sam,
ločen od drugih — kar se popolnoma
strinja s tozadevno trditvijo postaje-
vodje Horaka — obe razbremenjevalni
priči pa trdita, da ste stali trdo poleg
obtoženca. Trditve obeh razbremenje-
valnih prič je torej zelo dvomljiva.

Oči demonstrirajoče množice so
bile pač obrnjene na prodirajočo
stražo in tako gotovo tudi oči obeh
razbremenjevalnih prič. Nepojmljivo
je potemtakem, zakaj ste priči opa-
zovali ravno obtoženca, kako ste vzli-
čali (Getöse), ki je bil okoli njiju,
natančno pazili le na to, kaj je delal
obtoženec in česa ni storil? Po tem
preduraku se morate zdeti izpovedbi
obeh teh prič popolnoma neverjetni,
kakor se mora sploh s takimi nega-
tivnimi izpovedbami ravnati čim naj-
previdnejše.

Če pa nasprotno k. k. orožniški
postajevodja Horak izjavlja, da je šel
naravnost proti na samem stoječemu
obtožencu, ko mu je le ta dvakrat
zaklical besedo „baraba“, da je na-
tatančno videl migljaj ustnic in slišal
klic (kaj pa „Getöse“?), da je obto-
ženec, svest si krivde, skušal pobeg-
niti, da so ga pa takoj ujeli, ni v tej
izpovedbi ničesar, kar bi se moglo
označiti kot dvomljivo ali neverjetno.
Orožnik obtoženca gotovo ni aretiral
za šalo, temveč samo zato, ker ga je
obtoženec razžalil. In če orožnik
izjavlja, da se ni motil, ker
je videl z lastnimi očmi in slišal
z lastnimi ušesi, se mu mo-
ra pač verjeti, če se ga noče
naravnost smatrati za lažnika.
Po celotnem položaju ni mo-
goče omajati take izpovedbe
z negativnimi izpovedbami še
tolikorazbremenjevalnih prič.
Domnevanje, da bi se motil orožnik,
je torej popolnoma neopravičeno in
neutemeljeno, priči se ne sme
preprosto oktroirati zmote,
katere po položaju ni pomisliti in jo
že po svojem stanu (Stellung) vero-
dostojna priča tudi izključuje z vso
odločnostjo. (Evo dogme o ne-
zmotljivosti o. k. orožništva!)

Oprostilni izrek je torej neu-
temeljen.

Predlog: Spisi naj se predlože
o. k. deželnemu kot prizivnemu so-
dišču v Ljubljani, ki naj izpodbijano
razsodbo spremeni in obtoženca spozna
krivim prestopka po § 312 k. z.⁴

Vsak dostavek k temu vzklicu je
popolnoma nepotreben in sodba o
državnemu pravništvu predpisanem
pravnem naziranju je lahka. Prepri-
čamo pa seveda slavnemu občinstvu,
da si jo stori samo, ker nočemo pi-
sati za rdeči svinčnik gospoda držav-
nega pravdnika. Vsekako pa pričaku-
jemo, da bo o tem prizivu še govo-
rila generalna prokuratura na podlagi
pritožbe v varstvo zakona.

Izpred sodišča.

**Kazenske razprave pred deželnim
sodiščem.**

S streljanjem ju je odpodil.
Stavbni podjetnik Marko Pavčič iz
Poljan, okraj Visoko v Bosni je bil
jezen na župana Janeza Korošca v
Češnjicah, ker mu je glede nece
ceste očital, da ni pravilno zgrajena.
Dne 27. septembra t. l. je prišel v
družbi svojega delavca Pavla Ko-
mandanoviča v županovo gostilno.
Oba sta iskala prepira. Komandano-
vič je grizel kozarce, med tem ko je
Pavčič razbijal s palico po mizi. Kar
naenkrat je potegnil iz žepa bodalo
in z vso močjo hotel dregniti z njim
Korošca v prsi; le v bližini stojčji so
to zabranili, ker so mu vzeli bodalo.
Zdajci je pa potegnil iz žepa revol-
ver, ki se mu je pa tudi odvzel. Več-
krat je proti Korošcu rekel, da ga
bode umoril. Navzoči gostje so bili
primorani potisniti oba nasilneža iz
hiše. Župan Korošec se je bil podal
v prvo nadstropje, a že je nanj pri-
odrtim oknu priletel kamen. Župan
je ustrelil v zrak, da bi ju oplašil, pa
bilo je ravno nasprotno. Naskočila
sta hišo s kamenjem, da je bil polož-
aj zelo opasen. Po večkratnem opo-
minu je Korošec v svojo obrambo
parkrat ustrelil ter zadel Komanda-
noviča v desno nogo, kar mu je po-
vzročilo smrt, in sicer vsled zastrup-
ljenja krvi. Vsa ta po pričah dokaza-
na dejanja Pavčič neče priznati. Ob-
sojen je bil na 7 mesecev težke ječe.

Denarja mu ni hotela dati za pi-
jačo. Janez Kristof, delavec na
Koroški Beli, je čutil na večer 11.
avgusta t. l., da mu je grlo suho. Za-
hiteval je od svoje gospodinje denar-
ja, ker ga pa ni dobil, znosil se je
nad svojim gospodarjem Jožefom No-
vakom na ta način, da ga je udaril
po nosu in razbil steklenico. Ker le
ni nehal razbijati in se ni zmenil za
orožnikove opomine, je bil aretiran.
Temu se je pa Kristof s silo uprl, ta-
ko, da je moral stražnik rabiti orož-
je. Obdolženec ga je opraskal tudi na
ustnicah in na vratu. Obsojen je bil
na 4 mesece ječe.

Mlada tatica. Ivana Zavr-
šnik, 19 let stara služkinja, je slu-
žila pri Franciški Čebulj na Jeseni-

cah. Okolu Božiča je prosila za dopust, a se ni več vrnila. Kmalu je gospodinja opazila, da ji je zmanjkalo več obleke, sosluzkinji Mariji Čebulj pa letenska obleka. Pa tudi svoji materi ni prizanesla tatica, kajti ko je letos meseca aprila pri njej stanovala, izmaknila ji je 50 K, nato se pa odpeljala v Trst, kjer je služila pri Mariji Butkovič. Tudi tej je izmaknila eno srajco. Ivana Završnik je pa tudi več strank ogoljufala. Ker je bila obdolžena zaradi enakih deliktov že predkaznovana, obsojena je bila na 6 mesecev težke ječe.

Dva bojevita pijančeka. Posestnika sin France Košenina in Peter Poljanec sta popivala dne 4. avgusta t. l. v Rakovniku. Ko sta se ga proti večeru dobro navlekla, sta se med potom sprla, končno pa strelja. Košenina je spril svojega nasprotnika na tla, ga tepel z jermenom in končno s sezutim podkovanim čevljem. Prizadejal mu je nekaj lahkih poškodb na glavi in na prsih in mu strl levo golenico. Košenina, ki vse prizna, je bil obsojen na 5 mesecev težke ječe.

Po krivem pričal. Alojzij Pečnik iz Stože in France Pečnik iz Mengša sta imela združeno vinsko trgovino v Pezdričevem skladišču v Mengšu. Ko pa sta se razdružila, je vložil Alojzij Pečnik pri tukajšnjem deželnem sodišču proti Francetu Pečniku računsko pravdo, v kateri je zahteval še zase 1864 K 46 vin. izplačila. Alojzij Pečnik je tudi tekom pravde trdil, da je prispeval družbi dva soda vina, vredno 167 K 28 vin. Toženi je temu ugovarjal, da ta postavka ne spada v družbeni račun, češ, da mu je to vino poslal že pred sklepom družbe. Hlapec Matija Špenko, kateri je bil v tej zadevi prišežen kot pričal, je lažno pričal, da je to vino oddalil v Pezdričevem skladišču, torej tam, kjer sta imela družabnika zalogo vina, da ga pa ni peljal na dom Franceta Pečnika, kar pa ni bila resnica. Sodišče ga je zato obsodilo na 4 mesece težke ječe.

Drobne novice.

Več milijonov je poneveril v Stendalu pri Frankobrodu bankir Wolf ter se ustrelil.

Proti nemščini v Galiciji. V Lvovu je bil pretečno nedeljo velik shod, ki je sklenil zahtevati od deželnega zbora, da se nemščina ne bo več učila v galitskih ljudskih šolah ter se tudi pri sprejemnih izpitih za gimnazije ne bo več zahtevalo nemščine.

Za Zeppelinov zrakoplov se je nabralo dosedaj 5 513 336 mark.

Nemška nestrpnost. Pred zadnjo nedeljo je moral v Ptuj v zapor mož, ker je zaklinal v vinjenosti „živio“, povrh je moral plačati še 10 K globe. Istotako so morali plačati trije moški iz Mestnega vrha pri Ptuj po 5 K globe, ker so zaklicali „živio“. Nemcev seveda ne aretirajo, če tulijo po Ptuj kot divjaki.

„Velesrbska propaganda“. Iz Trsta je odšlo osem detektivov v južno Dalmacijo, da nadzorujejo „sumljive“ elemente. Pričakovati je političnih aretacij.

Velike garnizijske spremembe se izvrše prihodnjio spomlad. Posadke se bodo zopet zmanjšale v Galiciji ter se pomnožile na jugu.

Samomor zaljubljenih. V Monakovem sta se zastrupila dunajska gledališna igralka Treumann in neki monakovski arhitekt.

Umrl je bivši japonski minister, podadmiral Jamamoto.

Razne stvari.

* Navihani slepar. Nedavno je prišla budimpeštanska policija zelo nevarnega sleparja v osebi Žida Spitzerja. Pregovoril je neko vdovo, da mu je prepisala celo svoje premoženje ter mu povrhu še podarila 6000 K v gotovini, da otvori kinematografske aparate ter prirejal predstave. Zaslужil je ogromno denarja, a vdovica ni od vsega tega videla niti vinarja. Na vdovino ovadbo je dognala policija, da je Spitzer zelo nevaren pustolovec, ki je pod imeni dr. Fischer, dr. Čapaj, dr. Četeki in Jusuf beg izvršil najzdrnejša sleparstva. Najzanimivejše je sleparstvo, ki ga je Spitzer izvršil v ogrskem kopališču Siofoku. Tam se je zdravila neka angleška lepota, ki je imela to nesrečno manijo, da dobi za vsako ceno Turka za moža. Poleg svoje lepote je imela 50.000 K dote, kot častno darilo za tistega Turka, ki bi hotel Angležinjo osrečiti. Ko je Spitzer za vse to izvedel, oblekel se je v bogato turško obleko, si ovil glavo s turbanom, si opasal krivo sabljo, za pas pa si nataknil pištol in handžarjev. Kot tak se je predstavil Angležinji za Jesuf bega. Ker se je med svojim potovanjem po Balkanu naučil nekoliko turško, posrečilo se mu

je Angležinjo tako očarati, da se je takoj smrtno zaljubila vanj. Spitzer je aranžiral orientalske ljubavne sestanke. Sestala sta se sredi gozda. »Jusuf beg« je pokleknil pred Angležinjo ter ji je po turško izpovedal ljubezen. Angležinja je bila tako divja veselja in sreče, da mu je poljubovala turban in handžarje ter šepetala: »Moj sladki Turčin, unrem zate.« Toda par dni pred poroko je izvedela Angležinja, da Spitzer ni Turak, temuč vsakdanji — Žid. To jo je tako razkačilo, da je oklofotala in vrgla čez prag svojega »ljubimca«. Nato je Spitzer odpotoval na Balkan, kjer se je izdal za slovečega zdravnika. Z veliko reklamo si je kmalu pridobil mnogo pacientov, a ker ni imel pojma o medicini, je po kratkem zdravljenju spril kmalu vsakega bolnika tja, kjer ni muh. Ko so Bolgari spoznali, da je ta zdravnik nevaren za bolnike, so ga nagnali iz dežele, nakar se je naselil v Srbiji kot zdravnik dr. Fischer. Potem je prišel na Ogrsko, kjer ga je doletela usoda.

* **Nemški cesar za balet.** Nemški cesar Viljem II. se je lani začel zelo zanimati za stare Asirce in njih navade in noše. Posebno se je zanimal cesar za asirski ples »Sardanapal«. Zainteresoval je cesarja za te starine profesor Delitzsch. S profesorjevo pomočjo je spisal cesar balet »Sardanapal«. Prireditve so veljale 375.000 mark. In da se ta strošek pokrije, mora balet igrati dvorna opera, in sicer po zvišanih cenah. Beroilinci pa so se spuntali, da bi morali zaradi cesarjevi kapric nositi svoj denar k baletu. In tako si je zadnje predstave gledal le cesar s svojim dvorom.

* **Morganatične kneževske hčere.** V Parizu se je omožila princeznja Aleksandra Jurjevskaja z Levom Nariškinom. Za tem dogodkom je mnogo romantične preteklosti. Car Aleksander II. je imenoval princeznjo Katarino Mihaljevo Dolgoruko leta 1880. za kneginjo Jurjevskajo. Car se je namreč z njo oženil štiri tedne po smrti prve žene. Že do tedaj mu je ta nekdanja dvorjanica njegove žene rodila tri otroke: sina Jurja in hčeri Olgo in Katarino. Princeznja Olga se je omožila leta 1895. z grofom Merenbergom morganatskim, sinom princa Nikolaja Nassau, ki si lasti pravico do luksenburškega prestola. Njena sestra Katarina je sijajna pojava pariških salonov ter je omožena s knezom Barjatskim. Princa Jurja je legitimiral car Aleksander III. ter je vzgojen na ruskem dvoru. Sedaj je poročnik v telesi huzarski gardi. Leta 1900. se je oženil z grofico Aleksandro Zornekau, ki je bila istotako morganatski otrok pokojnega vojvode oldenburškega in prekrasne kavkazinske Agripine Džiparidze. Iz tega zakona je potekla le ta deklica, nakar sta se soproga zopet razšla. In sedaj se je ta omožena kneginja Jurjevskaja omožila z Levom Nariškinom. A tudi zgodovina Nariškova ni vsakdanja. Nariškini trdijo, da so potomci stare češke obitelji ter so v nekem kolenu tudi v sorodu z rusko carsko dinastijo. Nariškini so prišli do silnega premoženja, ko se je ruski car Aleksije oženil z Natalijo Nariškinovo. Iz tega zakona je bil ustanovnik ruske države Peter Veliki. Nariškinom je dal Peter Veliki grofovstvo, a so ga odklonili, istotako so odklonili kneževski naslov pod Aleksandrom II. ter zahtevali, da se zenačijo s carskimi principi.

* **Pridelovanje rož na Bolgarskem.** Glavni industrijski panogi v Bolgariji sta pridelovanje tobaka in rožne esence. Nabiranje rož se začne koncem meseca maja ter traja 18 do 30 dni. Takrat se cvetje pridno destilira. Že pred solnim vzhodom gredo procesije mladeničev in deklic v pestrih narodnih nošah k trgatvi. Povsod odmeva veselo petje. V kosa-ricice pobirajo ravnokar razcvetele rožne popke. Nabrane rože razgrnejo na hladnih senčnatih prostorih, potem pa se destilirajo. To se zgodi v kotlih, ki obsegajo kakih 250 litrov vode. V kad denejo 20 do 25 funtov rož. Voda zavre in v dobrih 45 minutah se pridobi na ta način 30 do 35 funtov rožne vode iz vsakega kotla. Ta rožna voda se znova destilira, tako, da se pridobi iz 100 do 120 funtov rožne vode 30 do 35 funtov močnejše rožne esence. V tej esenci plavajo majhne rumeno-belkaste oljnate kroglice, in ko je steklenica polna, se vzdignejo na vrh. Te srage se z žlico posnamejo ter spuste v steklenico, ki ima na dnu majhno luknjico, da odteče skozi njo voda, ne pa olje. Na ta način destilirano čisto rožno olje se potem razpošilja po celem svetu kot dragoceni parfumi.

* **Milijonar kot publicist.** Madžarski poslanec Szemere je izdelal predlog glede reforme zakona o dirkah. Ta predlog je izizzval pozornost vseh športskih krogov in vse madžarsko časopisje je opozarjalo na predloženo reformo, ki bi mogla uspešno povzdigniti konjerejo na

Ogrskem. Pri tej priliki časopisi opominjajo na zelo zanimivo dejstvo, da je Nikola Szemere najuglednejše madžarske aristokracije, znani kavalir, politik in protektor vseh umetnosti in literature, razen tega milijonar in sam pisatelj in publicist. Spisal je dosedaj nad 50 knjig in brošur o najraznovrstnejših predmetih. Često-krat je v teh svojih brošurah vrgel v svet senzacionalne ideje, ki so jih Madžari sprejeli z velikim navdušenjem. Najnovejši njegov predlog o reformi dirkaliških pravil je izzzval veliko pozornost, ker bi s to reformo Madžari res prišli do najboljših konj. Konjske dirke so na Ogrskem v vseh slojih prebivalstva uprav ne-verjetno popularne.

* **Moralna v italijanskih boljših krogih.** V Florenci se je odigela nedavno krvava rodbinska drama, ki je provzročila senzacijo po celi Italiji. Zadnje čase se je po italijanskih mestih osnovalo vse polno takozvanih čajnih salonov, kjer se zbira cvet italijanske in inozemske aristokracije. Posebno so Amerikanci in Angleži vsakdanji gostje v teh salonih. V teh salonih pa se ne toči samo čaj, temuč služijo tudi za nemoralne namene. V sobah prvga nadstropja se shajajo omožene gospe s svojimi ljubimci, ki morajo plačevati za to ogromne vsote. Trgovci Ciani, lastnik velike modne trgovine, se je oženil s hčerko draguljarja Manettija. Iz tega zakona se je rodilo troje otrok. Harmonije med zakonskima ni nikoli bilo. Lepa, elegantna gospa je ljubila spremembo. Kadar je šel mož po kupčijskih poslih, je hodila soproga na ljubavne sestanke v ome-njene salone. To se je trgovcu anoni-mno naznanilo. V začetku mož ni hotel verjeti, a ljubosumnost ga je začela mučiti, da se je maskiral in šel v čajni salon. Nekaj časa je v separatu sobici šampaniziral z lastnico salona, a potem ji je obljubil večjo vsoto denarja, ako posreduje, da se določen dama, ki zahaja vsak dan k njej, sestane z njim v prvem nadstropju. Dotična dama je bila njegova lastna žena. Lastnica nič slabega sluteča mu je obljubila, da to prav lahko stori. Že drugi dan ga je obvestila, da ga dama, ki bi se rad sestaj z njo, čaka v prvem nadstropju. Takoj je šel gori, potrkal na vrata ter stal svoji nezvesti ženi nasproti. Ne da bi izpregovoril besedico, potegnil je revolver ter ustrelil ženo v prsi. Nato se je šel sam javit policiji.

Književnost.

— **Jorgovan.** Koledar za mladež pučkih škola. Za godinu 1909. Uredio ga Josip A. Kraljić, nadučitelj. Pula, 1908. V založbi tiskarne Laginja in drugovi. Cena 50 vin., je izredno nizka za to vezano, precej obsežno knjižico, ki prinaša poleg koledarske vsebine in za dijaške potrebe prirejene beležnice, celo vrsto zabavnih in poučnih spisov, opremljenih z ilustracijami.

— **Džungla.** (The Jungle Book). Angleški spisal Rudyard Kipling. Prevredel Fr. K. V Ljubljani, 1908. Založil L. Schwentner. S sliko pisateljevo in 15 ilustracijami. Broširano 2 K, vezano 3 K, s pošto 20 vin. več. Rudyard Kipling je zastopnik angleškega imperijalizma v literaturi in je užival v angleških in ameriških krogih že velik ugled, ko drugi svet o njem še ni ničesar vedel. Pravzaprav je šele nemški cesar opozoril Evropo na Kiplinga. Izmed vseh Kiplingovih del je najbolj zaslovela povest »The Jungle Book«. V njej popisuje Kipling zgodbe otroka, ki so ga starši morali pustiti v Džungli (jezikovno pravilneje bi bilo pisati »Džongola«). Džungla je gošča ob širokih industrijskih rekah. O teh gošah in gozdovih prebivajo vsakovrstne zveri in živali. Zapuščeni otrok vzrase med volkovi, se nauči živalskih jezikov, postane kralj vseh živali, pa se naposled vendar povrne med ljudi. To je Kipling obdelal z redkim talentom. »Džungla« je prevedena menda že na vse kulturne jezike. Priročnica izdaja je prirejena za mladino. Prevod je prav dober.

Telefonska in brzajavna poročila.

Delegacije.

Budimpešta, 28. oktobra. V današnji seji avstrijske delegacije sta med drugimi govorila Seliger in dr. Kramář. Ob 6. zvečer je dimer na dvoru. Povabljenih je 30 avstrijskih delegatov.

Francoski poslanik v avdiijenci.

Budimpešta, 28. oktobra. Cesar je danes ob 1. popoldne sprejel v posebni avdiijenci francoskega poslanika, ki mu je izročil svojočno pismo predsednika Fallieres.

Nemški napad na češko šolo.

Podmokli, 28. oktobra. Nemci so priredili snoči hrupne protičeške de-

monstracije, ki so trajale neovirano do 1. ponoči. Razbili so vse šipe na češki šoli.

Streljivo za Srbijo zaplenjeno.

Dunaj, 28. oktobra. V Klosterneuburgu so ustavili neki bavarski parnik, ki je baje imel na krovu streljivo za Srbijo.

Poljaki — srbski prostovoljci.

Petrograd, 28. oktobra. (Posebna brz. »Slov. Nar.«) Tukajšnjemu srbskemu poslanstvu se je prijavilo nad sto poljskih mladeničev iz Galicije, da vstopijo v slučaju vojne z Avstro-Ogrsko kot prostovoljci v srbsko armado. Poljaki bodo ustanovili posebno poljsko legijo.

Beckovo ministrstvo in Čehi.

Dunaj, 28. oktobra. Danes zvečer ob 8. je sklican ministrski svet. Ako bi se pri tem ministrskem svetu hotelo razpravljati o izjemnem stanju v Pragi, bosta oba češka ministra takoj zapustila sejo in se bosta odpeljala z Dunaja.

Dunaj, 28. oktobra. Baron Beck je imel danes konferenco z ministri Bienertom, dr. Marchetom in dr. Kleinom, in sicer o praških dogodkih.

Povratek barona Becka na Dunaj.

Dunaj, 28. oktobra. Ministrski predsednik baron Beck se je danes zjutraj vrnil iz Pešte. Vlade namere glede Prage so napravile silno neugoden vtisk na češke politične kroge. Listi naglašajo, da bodo češki poslanci iz nastopa vlade morali izvajati konsekvence.

Srbski prestolonaslednik v Petrogradu.

Varšava 28. oktobra. Srbski prestolonaslednik Gjorgje je snoči prišel semkaj. Na kolodvoru ga je sprejel generalni gubernator Skalon na čelu varšavskega uradništva. Pri sprejemu je bil navzoč tudi častniški kor. Kraljevič je večerjal pri gubernatorju, nakar se je odpeljal proti Petrogradu.

Petrograd 28. oktobra. (Poseb. brz. »Slov. Naroda«.) Srbski prestolonaslednik Gjorgje prispe semkaj ob 8. zvečer. Na iniciativo »Slovankega blagotvornega občestva« mu priredi petrogradsko meščanstvo sijajen sprejem. Kraljeviča sprejme car jutri dopoldne.

Dr. Milovanović.

London, 28. oktobra. Srbski minister zunanjih del dr. Milovanović je snoči dospel semkaj. Danes dopoldne ga je sprejel državni tajnik sir Grey. Evropska konferenca v Neaplu ali Florenci?

Rim, 28. oktobra. Italija zahteva, da se skliče evropska konferenca v Neaplu ali Florenci.

Vesti o protinastičnem gibanju na Srbskem.

Belgrad, 28. oktobra. (Posebna brz. »Slov. Nar.«) Vesti dunajskih listov o protinastičnem gibanju v Srbiji najboljementirajo navdušene manifestacije tisočev belgradskega prebivalstva pred kraljevim dvorom. Te manifestacije se ponavljajo skoraj vsak dan in pameten človek lahko takoj sprevi, zakaj se razširjajo te laži in izmišljotine, samo »Slovenec« pogreva te laži in pravi, da bo Avstrija delala na to, da se v Srbiji nihče ne dotakne vladarja. Srbskemu kralju ta pomoč ni potrebna, ker njega čuva narod, a kako končujejo vladarji Srbije, podpirani od Avstrije, dokazuje slučaj kralja Aleksandra, ki mu je Avstrija garantirala sigurnost prestola.

K otvoritvi ruske dume.

Belgrad, 28. oktobra. (Posebna brz. »Slov. Naroda«.) Danes se otvori ruska дума. Iz vse Srbije se pošiljajo brojavni pozdravi, v katerih se opozarja na nevaren položaj balkanskega slovanstva, izraža nada, da se bo slovanstva Rusija zavedala svoje naloge in svoje dolžnosti. Po vestih iz Petrograda obso di дума soglasno aneksijo in pozove vlado, naj se odločno zavzame za interese Srbije in Črne gore.

Avanzma generalitete.

Dunaj 28. okt. Meseca novembra bo imenovanih 5 generalov za »Feldzeugmeister« in sicer Winzor v Sarajevu, Potiorek, v Gradcu, Frank (poveljnik 1. peh. div.), Wersbach in načelnik generalnega štaba Hötendorf.

Rop v ogrski komercialni banki.

Budimpešta 28. oktobra. Danes ob pol 12. dopoldne sta prišla v Ogrsko komercialno banko dva z revolverji oborožena neznanca. Name-rila sta revolverje na uradnike ter jim zaklicala »Ro ke k vi šk u«. Eden izmed uradnikov tega ni storil, na kar sta ga na mestu ustrelila. To je druge uradnike tako ostrašilo, da so mirno trpeli, da sta neznanca odnesla 40.000 kron. Policija zasleduje zločince, toda brez uspeha.

Položaj v Pragi.

Praga, 28. oktobra. Mesto je danes docela mirno, ker so ponehali sprehodi nemških buršev v kulerjih

po Prikopih. Nemški trgovci na Prikopih, ki so najbolj trpeli vsled demonstracij, so se pri vodstvu nemške stranke odločno zavzeli za to, da se buršem svetuje, naj opuste bumel po Prikopih.

Praga, 28. oktobra. Iz Galicije je prišlo danes 100 orožnikov semkaj. V celem je sedaj v Pragi koncentriranih 800 orožnikov in to samo za tistih par nemških zelenih mladičev, ki hočejo na vsak način v kulerju strašiti na Prikopih.

Gospodarstvo.

— **Razpis dobave slame, sena, trdega lesa in premoga.** C. in kr. intendantca 3. voja v Gradcu naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da kupi vojna uprava večje množine sena, slame, trdega lesa za kurivo in premoga. Dobaviti bo v sledeče kraje: Gradec, Maribor, Celovec, Beljak, Gorico in Pulj. Pismene ponudbe je vložiti pri oskrbovalnih skladiščih za dobavljanje v Pulj do 3. novembra, v Celovec do 10. novembra, v Gorico do 9. novembra, v Beljak do 11. novembra, v Gradec do 16. novembra, v Maribor do 19. novembra t. l. vsakokrat do 9. ure dopoldne. Dobavni razpis in splošni pogoji so interesentom v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

— **Dobavni razpis.** C. kr. trgovsko ministvo naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se bo dne 14. novembra t. l. pri ravnateljstvu državnih železnic (stavbni oddelek) v Belgradu vršila ponud-bena razprava za dobavo 50.820 železničnih pragov (švelarjev) za ozko-tirne železnice in 57800 kubičnih metrov posebnega stavbnega materijala iz hrastovega lesa. Natančnejši ponudbeni pogoji so v pisarni navedenega stavbnega oddelka na vpogled.

Razpis dobave pšenice, rži in ovsa. C. in kr. intendantca 3. voja v Gradcu naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da kupi vojna uprava večje množine pšenice, rži in ovsa. Dobaviti bo v Gradec, Maribor, Celovec, Beljak, Ljubljano, Trst, Gorico in Pulj. Pismene ponudbe je najkasneje do 6. novembra t. l. 9. ure dopoldne poslati c. in kr. intendantci 3. voja v Gradcu. Dobavni razpis je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Aviso. Intendantca 3. voja naznanja, da kupi vojna uprava v Gradcu 800 stotov sena, 750 stotov stotov stelje, 50 stotov rezanice in 150 stotov slame za postelje, v Mariboru 1200 stotov sena in 800 stotov stelje, v Celovcu 1100 stotov sena, 700 stotov stelje in 300 stotov slame za postelje, v Beljaku 1400 stotov sena, 900 stotov stelje in 200 stotov slame za postelje, v Gorici 2300 stotov sena, 1300 stotov stelje, 300 stotov slame za postelje in 400 stotov premoga, v Pulju 300 stotov sena, 150 stotov stelje, 400 stotov slame za postelje, 500 m³ trdih drv in 1200 stotov premoga. Prodajne ponudbe je vložiti v Gradcu do 16. novembra, v Mariboru do 19. novembra, v Celovcu do 10. novembra, v Beljaku do 11. novembra, v Gorici do 9. novembra in v Pulju do 3. novembra do 9. dopoldne.

Prošnja.

Z neko neodločnostjo stopamo s tem naslovom pred širšo javnost — obilica prošnikov, ki jih čitamo dan na dan v naših novinah, nam skoro brani k temu koraku, a sila nas sili. — Pred tedni smo si ustanovili v Hrastniku odsek Zagorskega Sokola. Odsek šteje do 40 članov, med temi več kot polovica vnetih telovadcev-rudarjev. Kod povsod, se je boriti tudi nam z gmotnimi zaprekami, zlasti bridko občutimo pomanjkanje telovadnega orodja. Vedno in vedno le vaje na drogu — drugaz nimamo — te utrudijo tudi najvztrajnejšega telovadca, ter mu jemljejo veselje. Predvsem bi si zato radi priskrbeli bradljo, ki pa stane blizu 300 K, vsota, ki jo mi članje, po veliki večini narodno zavedni rudarji, skoro ne moremo med seboj zbrati. Obrnili smo se privatno do mnogih naših veljakov Spodnještajerske — odzval se je edino g. Peter Majdič ter še nek drugi rodoljub (neimenovan), drugi nas menda najdejo le, če potrebujemo naše pomoči! In to nas je napotilo do te prošnje: Slovenci, ki Vam je kaj za narodno stvar, ki Vam je, da pridobivamo ljudstvo za naše cilje, Vas kličemo v pomoč! Vi nam pomorite, Vi podpirajte! Kaj rabimo? Denarja! — umevno! Zneski in imena p. t. podpornikov ne objavijo — naslovijo naj se darila na: Odsek Zagorskega Sokola v Hrastniku ali na blagajnika brata Ant. Gnus, nadučitelj na Dolu pri Hrastniku.

Odbor.

Narodnjaki! Prispevajte za Trubarjev spomenik!

Podpisani pozivlja ono osebo, ki je včeraj vzela iz portala trgovine pelerino, naj jo prinese nazaj, ker je ime znano.

O. Bernatovič.

3880

Darila.

Upravištvu našega lista so poslali:

Za družbo sv. Cirila in Metoda:
G. J. Oražen v Ljubljani 5 K. — Pri taroku v Kostanjevici bilo nabranih 22 K, od katerih je daroval g. Rado Jereb 20 kron, ostalo njegova soigralca. — Gosp. Anton Vilfan, posestnik in gostilničar na Ježici 10 K. — Rušani in Smolničani 1 krono. Skupaj 38 K. — Srčna hvala. — Živeli!

Za ranjenec 20. septembra:
Posestnik in trgovec „Logar“ v Rakitni pri Borovnici 5 K. — G. E. Anton Kogej v Samoboru, nabral od bratov Hrvatov 10 kron, en Slovenec pa je dodal 2 K, skupaj 12 K. — G. Anton Vilfan na Ježici 10 K. — SI. županstvo v Trzinu 20 K. — Rušani in Smolničani 730 K. Skupaj 5430 K. — Srčna hvala!

Za obsojence vsled demon-
stracij: Posestnik in trgovec „Logar“ v Rakitni pri Borovnici 5 K. — G. E. Juvanc v Sodražici nabral v veseli družbi pri A. Podboju v Ribnici 10 K. Skupaj 15 K. Srčna hvala!

Za spomenik žrtvam 20. septembra: Posestnik in trgovec „Logar“ v Rakitni pri Borovnici 5 K. — Živel rodoljub!

21. izkaz za spomenik in žrtve 20. septembra 1908. Dne 26. in 27. okt. 1908 došli so podpisani blagajnik „Združenega narodnega odbora“ sledeči prispevki: Peter Majdič, parni mlin, Jarše-Mengeš za žrtve 50 K, Fran Vintar, župan občine preške in posestnik v Hruševcu pri Straži na Dolenjskem za uboge žrtve 5 K, Anton Hočvar, trgovec v Novem mestu za žrtve 10 K, A. S. v Litiji, ker mu dr. Premrov ni nič računal za zdravljenje, za bedne družine zaprtih 20 K, Ivan Komatič iz Ljubljane na Dunajski cesti št. 31, prepuščajoč odboru pri razdelitvi proste roke za spomenik in žrtve brez razlike 3 K, Ela dr. Kalanova in Minka Detičkova iz Celja ostanek za mašo zadušnico nabrane vsote za spomenik in žrtve brez razlike 48 K. — Skupaj 136 kron. Vsem darovalcem najiskrenejša zahvala! Ker se pa žrtve septembrskih dogodkov neprestano množijo, prosim „Združenega narodnega odbora“ vse zavodne in milosrdne Slovence novih podpor, da zamore vsaj deloma celiti one bridke rane, katere so nam bile vsesane v nesrečnem septembru. V Ljubljani, dne 28. oktobra 1908. Dr. Alojzij Kokalj s. r. blagajnik

Narodno zdravilo. Ikar se sme imenovati potesti utešujoča, mišice in živce krepijoča, kot mazilo dobro znano „Mollovo francosko žganje in sol“, katero se splošno in uspešno uporablja pri trganju po udih in pri drugih naslednjih prehlajenja. Cena steklenici K 1-90. Po poštnem povzetju razpošilja to mazilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJ, Tuchlauben 9. V zalozah po deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov prepratat, zaznamovan z varstveno znamko in podpisom. 2 33-15

Zadovoljstvo in telesna svežost veseli do dela in tvornosti

je mnogim odrečeno samo zaradi slabega teka in prebavljenja. V takih primerih nedvomno najbolje služi **rogaški tempejški vrelci** (sam ali z vinom, konjakom, mlekom, sadnimi sokovi). 596-4

Ob času iznajdbe lokomotive je bilo prav mnogo ljudi, ki se zaradi strahovite hitrosti (10-15 km na uro) niso upali voziti z železnico, medtem ko dandanašnji brzovlak z 80 km na uro mnogim vozi še prepočasno in nameravajo na Nemškem uvesti vlake, ki bi vozili približno okoli 300 km na uro. Tako se godi vsaki večji iznajdbi. Na Nemškem je n. pr. tudi neka iznajdba, namreč **Hupfeldova Phonola** rabila mnogo časa, da se je vdomačila in le malo je ljudi, ki bi ne vedeli, kaj pomeni ta iznajdba za naše glasbeno življenje. Saj je to instrument, s katerim lahko vsakdo umetniško igra klavir do najfinjših posameznosti. Kdor se za to zanima, naj si naroči natančni popis od Ludvika Hupfelda, d. d., Dunaj, VI. Mariahilferstrasse 5/7.

Zlata svetilnja
Berolin, Pariz, Rim itd.

Najboljše kozm. čistilo za sobe

Seydlin

Izdeluje: **O. SEYDL**
Stritarjeva ulica 7.

Remik dr. ing. Hirsch, Olomouc. Ke-
mično-tehnična preiskava je izpričala, da je
„Seydlin“ prav izvrstno uporabna ustna
poda, ker so njeni podatki popolnoma ne-
odoljivi in se z njo lahko razkužuje.

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las

deluje najboljša priznana

Tanno-chinin tinktura za lase

katera okrepčuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las. 1 steklenica z navodoma 1 krona. Razpošilja se z obratno pošto ne manj kot dve steklenici

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. mil, medicinal. vin, specialitet, najfinjših parumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod l. t. d.

Dež. lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1
poleg novoizgrajenega Fran Jožefovega
jubil. mesta. 25-43

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 28. oktobra 1908.

Termin.

Pšenica za april 1909 . . . za 50 kg K 12 20
Rž za april za 50 kg K 10 20
Koruzna za maj za 50 kg K 7 55
Oves za april za 50 kg K 8 10

Efektiv.

5-10 vin. višje.

Meteorološko poročilo.

Vilina nad morjem 306. Srednji letni tlak 760 mm.

obdobje	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebe
27	9. zv.	744.2	10.2	sl. vzhod	oblačno
28.	7. zv.	745.5	10.0	brezvetr.	„
„	2. pop.	746.1	12.1	sr. jug	„

Srednja včerajšnja temperatura 9.8, norm. 3.3. Padavina v 24 urah 1.8 mm

št. 33.619. 3798-3

Ustanove za mestne uboge.

Pri mestni magistratu je podeliti **cesar Franc Jožefove jubilejske ustanove** za mestne uboge, in sicer 2 po 50 K, 10 pa po 40 K.

Te ustanove so namenjene onim mestnim ubogim, ki ne dobivajo redne podpore iz ubožnega zaklada in jih je izplačati dne 2. decembra.

Prošnje za podelitev teh ustanov je vložiti tuuradno do

20. novembra t. l.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 19. oktobra 1908.

I. Wanek

krznar in izdelovatelj čepic 3647-6

v Ljubljani, Sv. Petra cesta šte. 21

priloga sl. občinstvu svojo bogato zalogo najfinjših kožuho-
v, lastno izdelovanje čepic vseh vrst ter velika zaloga
raznovrstnih kož. Sl. vojaštvo se opozarja na bogato izbo-
kap in vseh drugih vojaških potrebščin.

Prevzema vsa v svojo stroko spadajoča popra-
vila proti najnižji ceni ter kupuje kože divjadi-
ne po najvišjih dnevnih cenah.

Postrežba točna, cene solidne.

**Prispela je zopet v velikem številu sveža najfinjša konfekcija za dame v najmo-
dernejši fazoni in kroju, katero prepu-
ščam cenjenim damam na ogled.**

Cene čudovito znižane!

Največja izbira konfekcije za gospode in dečke.

Angloško skladišče oblek

O. BERNATOVIČ, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

3881-1

Oznanilo!

Občina Čezsoča pri Bovcu na Primorskem
namerava oddati iz svojih gozdov približno

**15.000 m³ jelovega in smrekovega
ter 35.000 m³ bukovega lesa.**

Gozd je že precej star in je les po večini zdrav ter sposoben za
hlode oziroma deske.

Les se bo spravljaj po novo napravljeni gozdni poti.

Ponudbe naj se blagovolijo vložiti **najkasneje do 8. novembra**
t. l. pismeno ali ustmeno pri podpisnem županstvu, kjer so tudi tozadevni
pogoji na razpolago.

Županstvo Čezsoča.

3855-2

Razne prevode

iz nemščine v slovenščino
cirkularjev, pisem in drugih tiskovin
oskrbi cene v tej stroki izveškan
uradnik.

Naslov v upravištvo „Slov.
Naroda“.

Odda se s 1. februarjem 1909
prestorna

pekarija

z vso opravo na zelo obljudenem pro-
storu v mestu.

Ponudbe naj se blagovolijo poslati
na upravištvo „Slov. Naroda“ pod
„Pekarijo“.

3846-2

Lepo

stanovanje

v Knafljevih ulicah št. 5 v III. nad-
stropju s 4 sobami, kopalno sobo in
vsemi pritliklinami

se odda za november 1908 ali
za februar 1909.

Pojasnili se dobe v „Narodni
tiskarni“ ali pa pri gosp. Lavren-
čiču, upravnem odborniku, pisarna
mestnega užitnin. zakupa, Dunajska
cesta 31. 3408-8

„Světová knihovna“

Sborník světové
literatury všech
dob a národů.

Každé jednoduché
číslo pouze za
20 h.

Každý svazek je
ukončen!

Žádné pokračování!

Ze sbírky lze jakýkoli
svazek jednotlivě koupiti!

Úplnou Světovou kni-
hovnu na skladě má

Narodna knjigarna

Klavir

dobro ohranjen, lipske tvrdke, z na-
vzkrižnimi strunami in angleško me-
haniko, se cení prodá v Gospo-
skih ulicah št. 3, I. nadst. desno.

SODE

stare in nove, velike in majhne prodá
**I. Buggenig, Ljubljana, Cesta na
Rudolfovo železnico 5.** 3841-2

Zahtevajte zastoj

in franko moj veliki, bogato ilustrirani katalog
s preko 3000 slikami vseh vrst nikljastih, sre-
brnih in zlatih ur, dalje vseh vrst solidne zlat-
nine in srebrnine, glasbil, jeklenega in usnja-
tega blaga, kadinskih priprav itd. po izvirnih
3705-5

Nikljasta ura remonto- arka	K 3 50
Sistem Roskopf pat.	4-—
Švicarska izvirna Ros- kopf pat.	5-—
Registr. Adler Ros- kopf nikljasta remon- toarka na sidro	7-—
Goldnasta remontoar- ka s kolesjem „Luna“ in dvojnimi pokrovi	9-—
Srebrna remont. s ko- lesjem „Gloria“ odprto Srebrna remontoarka z dvojnimi pokrovi	8 40 12 50

Srebrna oklopna verižica z obročkom
na vzmet, 15 gr teže 2 60
Ruska tulska nikljasta remontoarka s kolesjem
„Luna“ K 11-50, ura s kukavico K 8 50, budil-
nica K 2 90, kuhinjska ura K 3-—, schwarz-
waldska ura K 2 50.

Za vsako uro 3 leta pismenega jamstva. —
Zamena dovoljena ali denar nazaj.

Prva tvornica za ure **Ivan Konrad, c. kr.**
dvorni dobavitelj, Most št. 667, Češko.

Brodkovski odvetnik

je ne le veleznimiv
roman, in kot tak jako
zabaven, nego tudi ve-
likega narodnovgo-
jevalnega pomena, ker
nam predloži silno
nemško nevarnost v
narodnem in v gospo-
darskem življenju.

Cena K 1 50, s pošto 1 60.

Dobiva se v

„Narodni knjigarni“
v Ljubljani.

Vinski mošt

sladek, pristen, bel in rdeč, domač pridelek

tvrdke **Br. Novakovič**

se toči v Sodnijski ulici št. 4 in na Rimski cesti št. 5.

Zaloga pohištva

v ljubljanskem „Kolizeju“ na Marije Terezije
cesti šte. 11

Puc & Komp.

dobavlja kompletne sobne oprave. Vedno velika izbira. Tapetniško
blago in železno pohištvo. Lastne delavnice. 2825-22

Zimske obleke, zimske suknje,

kožuhi, (dolgi in kratki),

salonske obleke, pelerine i. dr.

za gospode in dečke v velikanski izbiri.

Strogo solidna, strokovnjaška postrežba.

Zaloga oblek A. KUNC

Ljubljana, Dvorski trg šte. 3.

Pod Narodno kavarano. 858-71

Stanovanje

s štirimi ali vsaj tremi sobami z
vsemi pritliklinami se išče za no-
vembrski termin v sredini mesta;
najraje okoli pošte ali pa Marjinega,
Mestnega ali Kongresnega trga.

Ponudbe naj se namudom poš-
ljejo pod „I. P.“ na upravištvo
„Slov. Naroda“. 3875-1

Smrekove storže

kupuje
vsako množino

tvrdka 3877-1

R. & E. Rooss nasl. Kranj.

POZOR! POZOR!

krojaški pomočniki!

Kdor je spreten, si lahko zasluži
40 K in še več na teden. Za suknje
sprejem takoj **kroj. pomočnika** v
trajno delo. Plača od kosa po plačil-
nem določilu (II. plačilna tabela). —
Fran Kraigher, krojaški mojster v
Ljubljani, Kongresni trg 5. 3870-2

Elegantna stanovanja

s 3 in 4 sobami, z verando, kopalno
sobo in porabo vrta se oddajo v
novozgrajeni vili v **Nunskih ulicah**
št. 17 za mesec februar 3762-5

Vpraša se v stavbni pisarni **F.**
Supančič, Bleiweisova cesta št. 18.

SUKNA

In modno 2884
blago za obleke
priporočila firma

Karel Kocian

tvornica za sukno
v Humpolcu

na Češkem. 21

Tvorniške cene. Vzorci franco.

Neoženjenega kovača

sprejme takoj proti dobri plači in običajnem pivu Dolniška pivovarna Laški trg. 3852-2

Kranjske klobase

male vrste komad po 20 vinarjev
velike " " " 40 " " "

ter lepo svežo

slanino (špeh)

priporoča trdka 3738-5

A. Anžič v Ljubljani.

Jrgovci dobe popust!

Predstave ob delavnikih:

ob 4., 5., 6., 7. in 8. uri

Ob nedeljah in praznikih:

ob 10. in 11. uri dopoldne in

ob 3., 4., 5., 6., 7., 8. in 9. uri popoldne.

Vsako soboto in sredo nov program

Slike se dobivajo samo iz prve svetovne

pariške tvornice Pathé Frères.

Kinematograf Pathé

prej „EDISON“

Dunajska cesta, nasproti kavarne „Evropa“.

Cene prostorom:

I. prostor 60 vin., II. prostor 40 vin.:

I. prostor otroci 40 vin., II. prostor

otroci in vojaki do narednika 20 vin.

Vsuk četrtak in soboto

od 3. do 6. ure predstave za učence

po nižji ceni. I. prostor 20 vin

II. prostor 10 vin. 3879

Hiša

na Dolenjskem se ugodno proda. Pri hiši je lepo gospodarsko poslopje in nekaj sveta. Posebno primerno je posestvo za krojača ali kramarja, ki bi otvoril majhno trgovino, ker ni konkurence. 3858-2
Ponudbe naj se pošljejo na poštini predal 35 v Ljubljani.

Dva kleparska pomočnika

zdrava in vestna in

vajenec

se sprejmejo takoj pri Simonu Negru, kleparskem mojstru v Gerknici, podružnica v Postojni. 3857-2

Jrgovsko-obrtna zadruga v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Zadružni prostori: Sodnijske ulice št. 3, v hiši dr. Pirca:

Sprejema: vloge na knjižice ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga po 4 1/2 %; rentni davek plača banka sama.

Sprejema: vloge na tekoči račun; na zahtevo dobi stranka čekovno knjižico.

Daje posojila: proti menici, na vrednostne papirje, na zadružne deleže, na blago, na knjižne terjatve, na hipoteke.

Uradne ure vsak dan dopoldan od 9. do 12. ure, popoldan od 3. do 5. ure.

Vsa pojasnila se dobijo bodisi ustmeno ali pismeno v zadružni pisarni.

3415 12

Nizko pod ceno

prodajam radi pomanjkanja prostora

obleke, površnike, zimske suknje in dežne plašče

3871-2 za gospode in dečke

kakor najmodernejšo konfekcijo za dame in deklice.

Konfekcijska trgovina A. LUKIĆ, Pred Škofijo št. 19.

Obrtno pomožno društvo
Židovske ulice št. 8
Sprejema vloge
ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga po 4 1/2 %
2251-19

Velika izbira zadnje novosti, 1908 Sezija 1909

Najnovije bluze svilnate, batistne, čipkaste, volnate in iz modnega blaga, moderni pasovi, damski in otroški predpasniki, spodnja krila, ovratniki in kravate.

F. Just-Maschke

Ljubljana, Židovske ulice št. 3. 2252 19

Nova krojaška obrt.

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da se preselim iz Malnice v Ljubljano kjer otvorim 26. t. m.

krojaško obrt

na Sv. Petra cesti št. 27.

kjer bom izdeloval vsa v to stroko spadajoča dela kar najbolj solidno in ceno. Vsled dolgoletne prakse v tej stroki omogočeno mi je pod jamstvom zagotoviti cenjeno občinstvo izborne potrežbe, zato se za mnogobrojna naročila kar najprijazneje priporočam

3854-2

Jyan Mohorič, krojač.

Sprejemam vsa v to stroko spadajoča popravila.

Ženski površniki se najfinije izdelujejo.

parketska dela

prevzema ter da material

JOSIP PUCH

Ljubljana, Gradaške ul. 20.

Ceno Solidno!

1443-28

Vsa

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

ČUDEŽ! Samo K 4.

Posebni oddelek, poln jesenskih in zimskih jopic, paletotov in pelerin

za dame in deklice, po 4 krone.

Angleško skladišče oblek O. Bernatovič

Ljubljana, Glavni trg 5.

1002-181

1002-181

1002-181

1002-181

1002-181

1002-181

1002-181

1002-181

1002-181

1002-181

1002-181

1002-181

1002-181

1002-181

1002-181

1002-181

1002-181

1002-181

1002-181

1002-181

1002-181

1002-181

1002-181

1002-181

1002-181

1002-181

1002-181

1002-181

1002-181

1002-181

1002-181

1002-181

1002-181

1002-181

1002-181

1002-181

1002-181

1002-181

1002-181

1002-181

1002-181

1002-181

1002-181

1002-181

1002-181

1002-181

1002-181

1002-181

1002-181

1002-181

1002-181

1002-181

1002-181

Bujni lasje!

Glava ne srbi nič! Ne dela se prhljaj!

ob stalni rabi

dr. Dralleja

brezove vode za lase

Najzlahtnejše in najbolj naravno sredstvo za negovanje las. — Uspeh presenetljiv!

Toda samo ime „dr. Dralle“ je jamstvo za pristnost.

St. Louis 1904 Grand prix.

Milan 1906

Dobiva se v parfumerijah, drogerijah in brivnicah ter v lekarnicah.

Za Avstro-Ogrsko zaloga na debelo:

M. HOFFMANN & Komp.

Dečim na L. 3768

Narodna knjigarna

v Ljubljani

na Jurčičevem trgu št. 3.

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

1443-28

Razpis.

Podpisani deželni odbor razpisuje nastopne službe

okrožnih zdravnikov

in sicer:

1.) v Grosupljem z letno plačo 1600 kron

2.) na Raki z letno plačo 1400 "

3.) na Trati z letno plačo 1600 "

Z vsako teh služb je združena aktivitetna doklada 200 K. Razen tega bo prejemal okrožni zdravnik v Grosupljem še od zdravstveno okrožnega zastopa prispevek letnih 600 K, dokler ne dobi železniško-zdravniške službe v Grosupljem.

Prosilci za eno teh služb naj pošljejo svoje prošnje podpisane deželnemu odboru

do 25. novembra 1908

ter dokažejo svojo starost, upravičenje do izvrševanja zdravniške prakse, avstrijsko državljanstvo, fizično sposobnost, neomadeževano življenje, dodelanje službovanje ter znanje slovenskega in nemškega jezika.

Oziralno se bo le na take prosilce, ki so najmanj dve leti že službovali v kaki bolnici.

3789-3

3789-3

3789-3

3789-3

3789-3

Sprejmeta se takoj
2 pomočnika
za stavbo glinastih in šamotnih
peči.
Ponudbe na tvernico glin in
šamotne opeke, Griže pri Zalcu.

Odda se takoj ali za februar 1909
stanovanje
obstoječe iz dveh sob in kuhinje v
suterenu vile na na Erjavčevi cesti
št. 24.
Natančneje se poizve v pisarni
notarja Rudovernika v Ljubljani.

Vodovodi
kanalizacije, kopališke naprave

Inženir - hidrotekt
Konrad Lachnik, Ljubljana
Beethovenove ulice šte. 4.
Brzojavlj: Lachnik-Ljubljana.

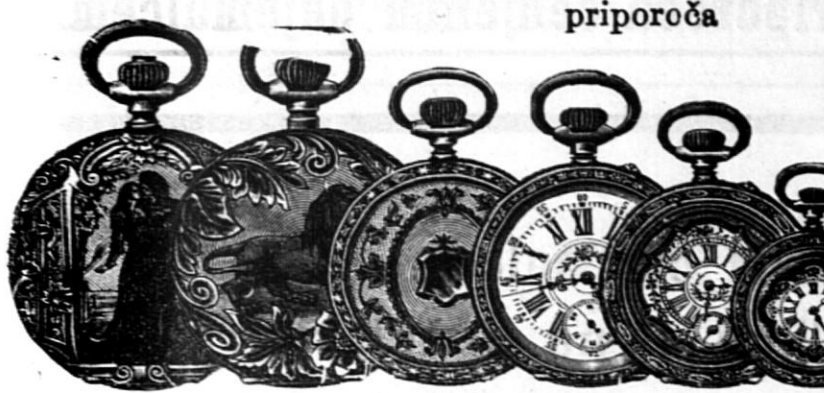
Projekti in izvršitev pri domači
specialni tvrdki
(tehn. zved. mnenja ob poveritvi
gradbe zastoni).

Sprejmeta zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlati je ugodno zavarovanje na doživljenje in smrt s manjšajočimi se vplačili.

„SLAVIJA“
45-125
- - - - - vzajemno zavarovalna banka v Pragi. - - - - -
Rez. fond: 41,335.041 01 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 97,814.430 97 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
s vseskozi slovensko-narodne uprave.
Vse pojavnice daje:
Generalni zastop v Ljubljani, šigar pisarne so v lastnej bančnej hiši
v Gosposkih ulicah šte. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah škode cenjuje takoj in najkulantneje. Učiva najboljši sloves, koder posluje.
Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokorisne namene.

H. Suttner
urar in trgovec z zlatnino in srebrnino
Mestni trg, nasproti rotovža Ljubljana Mestni trg, nasproti rotovža
priporoča

svojo veliko zalogo
vseh prvih in najboljših
vrst pravih švicarskih
zlatih in srebrnih
žepnih ur najboljšo-
večih znamk Schaff-
hausen, Glashütte,
Omega, Bilodes, Urania, Roskopf itd., zlatih in srebrnih verižic, obeskov,
okraskov, zaponk, uhanov in prstanov z navažnimi in briljantnimi kamni;
pristno srebrnega in kina jedilnega orodja, nastavkov ter drugih predmetov
iz kina srebra.

Vedno največja izbira najnovejših salonskih ur, ter specialitete
stenskih ur s kukavico, budilk in drugih. 3549 7
Zahtevajte moj veliki cenik, ki ga tudi po pošti pošljem zastoni in poštne prosto.
Razpošiljanje blaga na vse kraje sveta!

Javna dražba
špitalskega občinskega lova
(okraj Kamnik) se bo vršila
v petek, 30. oktobra t. l.
ob 10. dopoldne
pri c. kr. okrajnem glavarstvu v
Kamniku.
Lovsko ozemlje meri 2728 ha ter
se odda v najem do 15. novem. 1913.
Županstvo Špitalič
dne 25. oktobra 1908.
3860-2 **Blaž Pider, župan.**

VIKTOR KORSIKA
umetno in trgovsko vrtnarstvo
v Ljubljani, na Rimski cesti šte. 5.
Priporoča se slavnemu slovenskemu občinstvu za izdelovanje
šopkov in vencev, cvetličnih košaric ter
krašenje grobov
kakor sploh vse v to stroko spadajoče pri dmetu po najnovejši obliki
in nizkih cenah. 3864-2
Ravnotam se sprejme tudi vrtnarski vajenec.

Čisti samo
GLOBUS
čistilnim ekstraktom
Globus
Najboljše čistilo
na svetu

Čistilno 3.1190-7
Čistilo vsake druge kovinske čistilo.

Jesenske in zimske obleke,
površnike, sukne in dežne
plašče za gospode in dečke
po izredno nizkih cenah
priporoča
Konfekcijska trgovina
A. Lukić
3143 11
Pred škofijo 19. Ljubljana Pred škofijo 19.

Največja
pralnica in
svetlolikalnica
na Kranjskem
Ljubljana, Keledverske ulice št. 8
je sedaj opremljena z 12 električnimi motorji in
gračno sušilnico, da se perilo v najkrajšem času
opere, posuši in zlika.
Cene so znižane in nižje kot drugod.
Po tej napravi se perilo ne le varuje, marveč
tudi res čisto opere in napravi kot novo. — Z dežele
poslano perilo se vrne v 4 dneh oprano in zlikano.
Za številni obisk se priporoča velespoštovanjem
3316-7 **A. Šarc.**
Morebitne reklamacije naravnost meni.

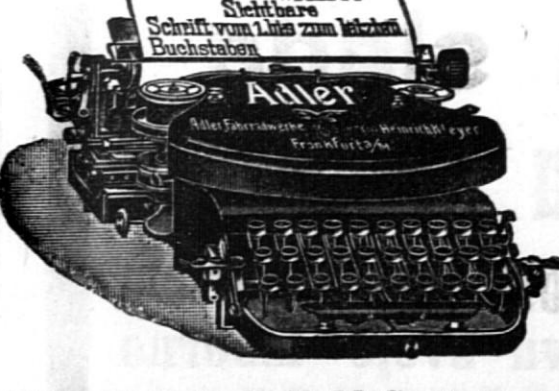
Ceno posteljno perje.
Kilogram sivega, puljenega 2 K, pol-
belega 2 80 K belega 4 K, prima kakor
puh mehkega 6 K, veleprima pulje-
nega, najboljša vrste 8 K. Puh, siv 6 K,
bel 10 K, prsni puh 12 K, od 5 kilo-
gramov naprej franko.
Izgotovljene postelje
iz gostonitega, rdečega, modrega, ru-
menega ali belega inleta (nankinga)
pernica, velikost 170x116 cm, z dvema
zglavnikoma, 30x58 cm, zadostno na-
polnjeno z novim, čiščenim in stano-
vitnim perjem, 16 K, napol puh 20 K,
puh 24 K, pernica sama 12, 14, 16 K,
zglavnik 3, 3 50, 4 K razpošlje po po-
vzetju, zavoj zastoni od 10 K naprej
franko. 3594-4
Maks Berger
eschenitz št. 225, Šumava, Češko.
Neugajajoče se zamenja ali denar vrne.
Cenovniki zastoni in franko.

Modni salon
Častitim damam priporoča
: klobuke :
le najfinejšega okusa
Jda Škof - Vanek
:: Pod Trančo. ::
Žalni klobuki vedno pri-
pravljeni. Tako tudi venci
s trakovi in razne cvetlice,
:: doma izgotovljene. ::

Ivan Jax in sin
v Ljubljani
Dunajska cesta št. 17
priporočata svoj bogato zalogo
voznih koles.

Šivalni stroji
za rodbino in obrt
Brezplačni kurzi za voženje v hiši.
Pisalni stroji „ADLER“

HUPFELD
Hupfeldovi glasbeni instrumenti
z navijanjem na utež in elektriškim obratom
stoje glede na
preprosto praktično konstrukcijo
nepokončljivo stanovitnost
elegančno lepobarvno opremo
odlično in razlikovito proizvajanje glasbe
nedosežno na preem mestu.
Vsak hotelir, kavarnar in gostilničar, ki bi rad povzdignil promet
v svojih prostorih in s tem pomnožil promet jedila in pijače, naj si
naroči brezplačne cenike.
Ludvig Hupfeld d. d., Dunaj
VI., Mariahilferstrasse 5/7.
Prva in najstarejša tvornica Evrope klavirnih igralnih instrumentov.
47 prvih odlik. 750 delavcev.

Narodna knjigarna
Ljubljana, Turčičev trg 3
Trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami.

Veletrgovina z vinom Braća Lučić-Roki

3595-7

Vis (Dalmacija)

priporoča gospodom trgovcem, da prej nego se oskrbe s vinom,
ne pozabijo, obrniti se nanjo, ki je pripravljena tudi posredovati
za nabavo našega
najglasovitejšega dalmatinskega vina
OPOLA in BELEGA.

Pozor, trgovci!
Edino na izvoru kupljenemu vinu je zjamčena naravnost.
Vzorci na zahtevo.

Slovenska tvrdka čevljev domaćega in tovarniškega izdelka **MATEJ OBLAK**

čevljarski mojster

Kongresni trg št. 6 Ljubljana Kongresni trg št. 6

3462-10

se slavnemu občinstvu priporoča.

Po meri naročena dela se najsolidneje izvršujejo
v lastni delavnici.

Novost!

Zastonj in poštne prosto naročajte
moj novi veliki

cenik s koledarjem

za vsakovrstna darila, ki je ravno izšel.

FR. ČUDEN urar in trgovec
v Ljubljani.

Gričar & Mejač

Zaloga zagotovljenih oblač za gospode in dečke.
Konfekcija za dame in deklice.

Ljubljana
Prešernove ulice št. 9.

Pozor! Slovenske dame! Pozor!

Elegantne klobuke

za dame in za otroke

2321 13

priporoča

A. Vivod-Mozetič

v Ljubljani, Stari trg št. 21
modna trgovina ter salon za damske klobuke.
Filička v Kranju, Glavni trg.

Slovinci, pozor!
pri nakupovanju vencev!

Fr. Iglič

Ljubljana, Mestni trg 11
priporoča največjo zalogo krasnih

nagrobni vencev

1 m

3600-7

trakov z napisi.

Zunanja naročila se izvršujejo hitro in točno.

Cene brez konkurence!

Vdova-Slovenka bi rada opravljala službo hišnice

da bi imela prosto ali vsaj cenejšo
stanovanje. — Ponudbe na uprav.
„Slov. Naroda“ pod „1000“. 3860-2

Veliko zalogo

gramofonov in plošč

tudi s slovenskimi komadi;

plošče

od

K 1-80

naprej

pri-

poroča

FR. P. ZAJEC, urar

2291 Ljubljana, Stari trg 26. 35

Hiša se prodaja na Gorenjskem.

Hiša je enonadstropna, v naj-
boljšem stanju, s 6 sobami, veliko
verando in prostori za gostilno in
predalno. Pri hiši je tudi nekaj
vrta tak ob vodi.

Hiša je jako primerna za penzi-
jonista, ki bi imel veselje do majhne
trgovine. Sobe se lahko prav ugodno
oddajo po leti letovičarjem. Eventu-
alno se da tudi trgovina z gostilno
ali brez nje v najem. 3859 2

Ponudbe naj se pošljejo na po-
štni predal 35 v Ljubljani.

Krasno
BLUZE
največja izbira v svili in drugem
modnem blagu tudi po meri.
Vsakovrstna krila, perilo
in otroške obleke
priporoča po najnižjih cenah
M. KRISTOFIČ
por. Bučar
STARI TRG št. 23.

Pozor! Pozor! Znižane cene

Prva

goriška vinska klet

Ljubljana, Stari trg št. 13.

386-45 Cene vin:

Vipavski mošt 1/2 l. 28 h
Goriška rebula mošt 1/2 l. 36,,
Burgundec novi „ 36,,
Refoško „ 36,,

Na debelo in drobno po nizkih
cenah priporočam svojo bogato
zalogo

trgovino

z galanterijskim in vseh
vrst kramarskim blagom
3529 in pleteninami. 5

Devocionalije

in vse vrste blago za božja pota.

Tvorniška zaloga kranj. glavnika.

Anton Škof

Ernest Jevnikarjev naslednik.

Dunajska c., v hiši gostilne „št. 6“.

Veletrgovina z železom

„Merkur“

3599 7

Peter Majdič v Celju
se priporoča cenjenim odjemalcem.

Cenjenim odjemalcem

v Ljubljani in na deželi

se priporoča

slovenska špecerijska trgovina

na debelo in drobno

M. Spreitzer,

Ljubljana Stari trg (pri Plavcu).

* Slovenci Slovincem *
Zelo važno za trgovce in obrtnike

Ker imam še precejšnjo zalogo reklamnih koledarjev za leto 1909

in je sedaj skrajni čas, da si jih vsakdo nabavi, zahtevajte
vzorke katere radevolje pošiljam na ogled.

Cene so brez konkurence
tako da mi je mogoče s tiskom in blokom vred oddajati
komad po 15 vin.

Vsem Slovincem se priporoča

Fr. Iglič, Ljubljana, Mestni trg 11.

Podpirajmo se medsebojno! V slogi je moč!

Izvozna pivovarna

in

tvornica slada

v Senožecah na Kranjskem

priporoča cenjenim gg. gostilničarjem
in slavnemu občinstvu svoje izborni

marčno, eksportno

in

à la plzenjsko

PIVO

po najnižji ceni.

3685 7